

အထူးကွန်ဖရင့်သို့တင်သွင်းတဲ့

ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ ဗဟိုစည်းရုံးရေးကော်မတီရဲ့

နိုင်ငံရေးအစီရင်ခံစာ

ပြည်ချစ်ဝါဒကိုစွဲကိုင် - ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးကိုရှေ့ရှု - တိုင်းရင်းသားအားလုံး သွေးစည်းညီညွတ်ရေးအတွက် တိုက်ပွဲဝင်ကြ

နိဒါန်း

(က)

ရဲဘော်တို့

ပထမဆုံး အထူးကွန်ဖရင့်ကျင်းပရခြင်းအကြောင်းကို တင်ပြပါမယ်။ တတိယအကြိမ်ပါတီကွန်ဂရက်ရဲ့ ပထမအကြိမ်ကွန်ဖရင့်ကို ၁၉၉၄ ခုနှစ်မှာ ကျင်းပပြီးစီးခဲ့တယ်။ ခုဆိုရင် ၁၉ နှစ် ကြာခဲ့ပြီ ဖြစ်တယ်။

ဒီကာလအတွင်း

- (၁) ခေါင်းဆောင်မှုအဖွဲ့အစည်း (စီအိုစီ) ထဲက ကျဆုံး၊ ကွယ်လွန်၊ ဆုံးရှုံးတာတွေ ရှိခဲ့တယ်။ အင်အားဖြည့်ဖို့ လိုလာပြီ။
- (၂) တော်လှန်ရေး ဆက်လက်ချီတက်နိုင်ရေးအတွက် အားသစ်အင်အားသစ်မျိုးဆက်သစ်တွေနဲ့ အစားထိုးရတော့မယ်။
- (၃) နိုင်ငံတကာနဲ့ ပြည်တွင်းနိုင်ငံရေးအပြောင်းအလဲ (အထူးသဖြင့် ဒီချုပ်လွှတ်တော်ထဲ ဝင်သွားတဲ့ကိစ္စ) တွေ ရှိလာတာကြောင့် လမ်းစဉ်သစ်ချဖို့ လိုလာတယ်။

ဒါဟာ အခုဒုတိယအကြိမ်အထူးကွန်ဖရင့် ကျင်းပရခြင်းအကြောင်းရင်းတွေ ဖြစ်တယ်။

(ခ)

စည်းရုံးရေးကိစ္စ ဆက်တင်ပြပါမယ်။

လက်ရှိဗဟိုစည်းရုံးရေးကော်မတီ (စီအိုစီ) ကို တတိယကွန်ဂရက်ဗဟိုကော်မတီက ပုဒ်မ (၃၃) အရ ဖွဲ့စည်းထားတာ ဖြစ်တယ်။

အခု ကျင်းပနေတဲ့ ဒုတိယအကြိမ်အထူးကွန်ဖရင့်က ပုဒ်မ (၃၆) အရ လစ်လပ်နေတဲ့ နေရာတွေဖြည့်ဖို့နဲ့ ပုဒ်မ (၃၈) အရ ၅ ပုံ ၁ ပုံ (၁/၅) ရွေးကောက်တင်မြှောက်ဖို့ ဖြစ်တယ်။

ဒီနေရာမှာ ခေါင်းဆောင်မှုထဲ ဝင်လာမယ့်လူသစ်တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး တင်ပြဖို့ လိုလာပါတယ်။ သူတို့ထဲက အများစုဟာ ၈ - ၄ လုံး ကာလမှာ တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့သူတွေ ဖြစ်တယ်။ သူတို့တတွေ စွန့်လွှတ်စွန့်စားခဲ့ကြတယ်။ အခုလည်း ပါတီပေးတဲ့ တာဝန်တွေကို ထမ်းဆောင်နေကြတယ်။ ပါတီဝင် မဖြစ်မီကရော ဖြစ်လာကြပြီးတဲ့နောက်မှာပါ သူတို့ဆီက ခေတ်နဲ့တထပ်တည်းကျတဲ့ အတွေးအခေါ်သစ်၊ အမြင်သစ်၊ လုပ်ဟန်သစ်တွေ လက်ခံရရှိနေခဲ့ပါတယ်။ အခုထိလည်း နိုင်ငံရေးဘဝထဲမှာ ရှိနေဆဲဖြစ်တယ်။ ဒါဟာ အနာဂတ်အတွက်

အာမခံချက်ပဲလို့ ပြောနိုင်တယ်။ သူတို့တတွေဟာ ဖြတ်သန်းမှုကြီးတဲ့ အတွေ့အကြုံကြွယ်ဝတဲ့ လူဟောင်းကြီးတွေနဲ့ လက်တွဲပြီး ခေတ်ကြီးရဲ့ စမ်းသပ်မှုများ၊ စိန်ခေါ်မှုများကို ကျော်လွှားကြပါလိမ့်မယ်။

(၈)

ရဲဘော်တို့

၁၉၉၄ ခုနှစ် ပထမအကြိမ်ကွန်ဖရင့်ဟာ ပါတီအလံမလဲအောင် လုပ်ခဲ့ရတဲ့ကွန်ဖရင့် ဖြစ်တယ်။

အခု ၂၀၁၃ ခုနှစ် ဒုတိယအကြိမ်အထူးကွန်ဖရင့်ဟာ ပါတီအင်အားတိုးချဲ့တဲ့ကွန်ဖရင့် ဖြစ်တယ်။

(၂၀ - ၉ - ၂၀၁၁) က စခဲ့တဲ့ အထူးကွန်ဖရင့်မှာ ပါတီရဲ့လှုံ့ဆော်ချက်အရ ရဲဘော်များက အရေးကြီးတဲ့ထင်မြင်ချက်များ၊ အကြံပြုချက်များ၊ ဝေဖန်ချက်များ၊ အဆိုပြုချက်များကို ပြောကြ၊ ရေးပို့ခဲ့ကြတယ်။

ဒါတွေကို စုစည်းပေါင်းချုပ်ကာ ပါတီ (ဗဟို) က အထွေထွေလမ်းစဉ် (သစ်) ပြုစုပြီး တပါတီလုံးသို့ တင်ပြလိုက်ပါတယ်။

နိုင်ငံတကာအခြေအနေ

လူမှုစနစ်တွေကနေ ခေတ်ကိုပြောင်းလဲနေတယ်။ လက်တွေ့မှာတော့ ပြောင်းလဲပစ်နိုင်သူတွေဟာ အင်အားကြီးနိုင်ငံတွေ ဖြစ်နေတယ်။

လက်ရှိကာလကို ‘ငြိမ်းချမ်းရေးနဲ့ဖွံ့ဖြိုးရေးခေတ်’ လို့ တရုတ်ပြည်က သတ်မှတ်တယ်။ အရင်းရှင်ကမ္ဘာကတော့ ‘ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းခေတ်’ အဖြစ် ပုံဖော်ပြောနေကြတယ်။

ဝေါဟာရတွေရဲ့ နောက်ကွယ်မှာ အခြေအနေတွေရှိတယ်။ အကျိုးစီးပွားတွေရှိတယ်။ တရုတ်ပြည်အနေနဲ့ ငြိမ်းချမ်းတဲ့ကာလတခု ဖြတ်သန်းခဲ့ရာက ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာခဲ့တယ်။ ဒီအခြေအနေကို ဆက်တည်ငြိမ်နေစေချင်တယ်ဆိုတာ ပြတာပဲ။

အရင်းရှင်ကမ္ဘာအနေနဲ့ ဂလိုဘယ်ယာဉ်စီးကာ ကိုယ်ကျိုးစီးပွားတွေ လက်တဆုံးနှိုက်ယူနိုင်ကြလို့ ‘ဂလိုဘယ်ခေတ်’ ကို ပီပြင်အောင် လုပ်နေကြတာဖြစ်တယ်။

ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် အရင်းရှင်နယ်ချဲ့စနစ်ရှိနေသ၍ ကမ္ဘာကြီး မငြိမ်းချမ်းနိုင်၊ အနိမ့်ဆုံးဒေသစစ်တချို့ကတော့ ရှိနေမှာပါ။ ဒါဟာ မရှောင်လွှဲနိုင်တဲ့ကိစ္စပါ။

လက်တွေ့ဖော်ပြချက်အရတော့ ကမ္ဘာအနှံ့ပုံသဏ္ဍာန်မျိုးစုံနဲ့ မတည့်ငြိမ်မှုတွေ၊ လက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲတွေ ဖြစ်မြဲဖြစ်နေတယ်။ နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ရင် နိုင်ငံတခုချင်းတွင်းမှာဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံချင်းဖြစ်စေ လူတန်းစားကွာဟမှုနဲ့ လူနေမှုအဆင့်ကွာဟမှုဟာ သိသိသာသာကွဲပြား ခြားနားလာတယ်။

မတည့်မငြိမ်ဖြစ်ရတဲ့ အကြောင်းတွေထဲမှာ အယူဝါဒ၊ ဘာသာရေး၊ ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကာကွယ်ရေး၊ လူ့အခွင့်အရေး၊ တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေး၊ စစ်တပ်အာဏာသိမ်းမှု၊ နယ်မြေကျူးကျော်မှု၊ ဆင်းရဲမွဲတေမှု၊ လုပ်အားပေါ်က မတန်တဆသွေးစုပ်မှုစသည်တွေ ရောယှက် ပါဝင်နေတယ်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အပြီး ကမ္ဘာကြီးကို လွှမ်းမိုးချုပ်ကိုင်ထားနိုင်သူများအဖြစ် အမေရိကန်နဲ့ဆိုဗီယက်ရုရှား စုပါပါ (၂) နိုင်ငံရှိခဲ့ရာက စတင် အမေရိကန်ဆိုတဲ့ ဝင်ရိုးတခုတည်းအပေါ် လည်ပတ်တဲ့ unipolar နိုင်ငံ အမေရိကန်ပဲ ကျန်ပါတော့တယ်။ ဒါပေမဲ့ မီးမသေတဲ့စုပါပါဝါ

ဖြစ်နေတယ်။ သူနဲ့အာဏာပြိုင် တရုတ်၊ ရုရှားတို့ အဓိကကျောထောက်နောက်ခံပြုတဲ့ BRICS နိုင်ငံတွေ (ဘရာဇီးလ်၊ ရုရှား၊ အိန္ဒိယ၊ တရုတ်၊ တောင်အာဖရိက) ပေါ်လာတယ်။ ဝင်ရိုးစွန်းအများရှိတဲ့ ကမ္ဘာကြီး multipolar အဖြစ် ပုံဖော်လာကြတယ်။ လက်ရှိကမ္ဘာ့စီးပွားရေး စည်းစနစ်ဟောင်းအောက်မှာပဲ ထိန်းညှိမှုတွေ လုပ်မလား၊ စည်းစနစ်သစ်ကို အစပျိုးဖော်ဆောင်မလား၊ BRICS နိုင်ငံများ စဉ်းစားနေရပြီ။

ကျန်ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများကတော့ ကိုယ့်လမ်းကိုယ်ထွင်ပြီး လျှောက်လှမ်းနေကြရတယ်။ အခက်အခဲက ကြီးမားဆဲပဲ။ ငြိမ်းချမ်းရေးနဲ့ ဖွံ့ဖြိုးရေး၊ ဒီမိုကရေစီနဲ့လူ့အခွင့်အရေးကို ဖွံ့ဖြိုးဆဲပြည်သူများက တခြားသူများထက် ပိုလိုလားပါတယ်။ လူသားချင်းစာနာမှုအတွက် စွက်ဖက်ခြင်း (humanitarian intervention) နာမည်ခံပြီး ရမ်းနေတာလည်း ရှိသေးတယ်။

တဖက်မှာတော့ ကမ္ဘာ့ပုလိပ်ကြီး အမေရိကန်ဦးစီးတဲ့ နေတိုးစွက်ဖက်မှုနဲ့ ဒေသန္တရစစ်မီးတောက်တွေ ပေါ်လာနေဆဲဖြစ်တယ်။ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံတွေဟာ ပုံသဏ္ဍာန်သစ်နဲ့ စီးပွားရေးနယ်ချဲ့ခံနေရတယ်။ ဈေးကွက်တွေ ဖြစ်နေရတယ်။ အနောက်တိုင်းဒီမိုကရေစီ အသွတ်သွင်းခံနေရတယ်။

စစ်အေးခေတ်လွန် အရင်းရှင်စီးပွားရေးကပ်က ကြီးမားတယ်။ နိုင်ငံအသီးသီး စီးပွားရေးအရ ထိန်းညှိမှုတွေ လုပ်နေရတယ်။ စက်မှုနိုင်ငံကြီး ၇ နိုင်ငံ (G-7)၊ နိုင်ငံကြီး ၈ နိုင်ငံ (G-8)၊ စီးပွားရေးအင်အားကြီးနိုင်ငံ ၂၀ ခေါင်းချင်းရှိကနေရတယ်။ ဖိုရမ်တွေ မပြတ်ကျင်းပပြီး ထွက်လမ်းရှာနေရတယ်။

အမေရိကန်ဟာ သူ့စူပါပါဝါကို ကမ္ဘာအနှံ့ဖြန့်ကျက်ရင်းက တနေရာဝင်လိုက် နှာခေါင်းကျည်ပွေ့တွေ့လိုက်၊ တနေရာဝင်လိုက် ချည်ပြီးတုတ်ပြီးဖြစ်လိုက်နဲ့ မနည်းရုန်းကန်နေရတဲ့ အနေအထားဖြစ်တယ်။ ရေရှည်ဖြစ်လာတော့ သူ့စီးပွားရေးက ယိုင်လာတယ်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ်မှာ သူ့နိုင်ငံက စလိုက်တဲ့ စီးပွားရေးအကျပ်အတည်းဟာ အရင်းရှင်ကမ္ဘာရဲ့ စီးပွားရေးထောက်သုံးထောက်ဖြစ်တဲ့ အမေရိကန်၊ ဥရောပသမဂ္ဂနဲ့ ဂျပန်တို့ကို ယိုင်နဲ့သွားစေတယ်။ ၁၉၃၀ ခု ကမ္ဘာ့စီးပွားကပ်ထက်တောင် ဆိုးတယ်လို့ သုံးသပ်ကြတယ်။

နေတိုးကုန်ကျစရိတ်တွေ အရင်ကလို တာဝန်ယူနိုင်တော့ဘူး။ ကျန်နိုင်ငံတွေ ဝိုင်းထမ်းဆောင်ကြဖို့ ပခုံးပြောင်းပေးနေရတယ်။ နှံ့နှစ်နေတဲ့ သူ့တပ်တွေ အိတ်မှာ၊ အာဖဂန်မှ ရုန်းထွက်နေရတယ်။

ဒီလိုကာလမှာ ဆယ်စုနှစ် ၃ ခုလောက်အတွင်း တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံက ဘက်စုံ (အင်အားတွေ) တက်ပြီးရင်း တက်လာခဲ့တယ်။ သူ့ရဲ့ဂျီဒီပီဟာ ပထမဆယ်စု ၂ ခုမှာ ပျမ်းမျှဇာရိန်း ၂ လုံးလောက်တက်ခဲ့ပြီး အခုအနိမ့်ဆုံးကာလမှာတောင် ၇.၅% လောက်ရှိနေတယ်။

စူပါပါဝါတခုအကျ - စူပါပါဝါတခုအတက်လို့တောင် ရှုမြင်လာကြတယ်။ တရုတ်ဟာ ဒုတိယနေရာမှာ အမြဲလိုနေရာယူခဲ့တဲ့ ဂျပန်ကို ဖြတ်ကျော်ပြီး ခု ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးအင်အားကြီး ဒုတိယနိုင်ငံအဖြစ် ရပ်တည်နေပါပြီ။

သို့သော် ကျလူက တက်လူကို နေရာမပေးချင်ပါဘူး။

ဒီနောက်ခံတွေကြောင့် အာရှပစိဖိတ်ဒေသဟာ အမေရိကန်ရဲ့သေနင်္ဂီဗျူဟာအချက်အချာ ဖြစ်လာတာပါ။

ပြီးခဲ့တဲ့နှစ် နိုဝင်ဘာလထဲမှာ အမေရိကန်သမ္မတအိုဘားမားက သြစတြေးလျပါလီမန်မှာ မိန့်ခွန်းတခုပြောခဲ့တယ်။

“ကျွန်တော်တို့ ပြန်လာပြီ။ ဘာမှသံသယမရှိပါနဲ့။ ၂၀ ရာစုမှာ အာရှပစိဖိတ်နှင့်အမေရိကန်ဟာ တသားတည်းဖြစ်နေပါတယ်။ မဟာဗျူဟာဆုံးဖြတ်ချက်အရ ဒီဒေသမှာ ကျွန်တော်တို့ ရှိနေမှာ ဖြစ်ပါတယ်။” လို့ ပြောခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။

ခုတော့ အာရှပစိဖိတ်မှာ နယ်မြေအငြင်းပွားမှုတွေ၊ အမေရိကန်နဲ့စစ်ရေးပူးတွဲလေ့ကျင့်မှုတွေ အချိန်ကိုက်ပေါ်လာနေပါပြီ။

ချုပ်လိုက်ရင် အခြေအနေက ရှုပ်ထွေးတယ်။ အပြောင်းအလဲမြန်တယ်။ အလှုပ်အယမ်းတွေ များတယ်။ စစ်အေးတခေတ် ပြန်ပေါ်လာဦးမလား စိုးရိမ်ရတဲ့အချိန်။

ပြည်တွင်းအခြေအနေ

တောင်သူလယ်သမားများနဲ့လယ်ယာအခြေအနေ

အပိုင်း (က)

နိုင်ငံလူဦးရေရဲ့ ၇၀ ရာခိုင်နှုန်း မှီခိုနေရတဲ့ လယ်ယာကဏ္ဍမှာ လယ်ယာသာ လုပ်ကိုင်အသက်မွေးနေသူက သန်း ၃၀ ခန့် ရှိတယ်လို့ စစ်တမ်းတခုက ဖော်ပြတယ်။ တပြည်လုံးလူဦးရေရဲ့ ထက်ဝက်ခန့်ရှိနေတဲ့သဘောပဲ။ ဒါ့ကြောင့် ဒီလူတန်းစားဟာ ဗမာပြည်နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးနဲ့ လူမှုရေးကိစ္စအဝဝမှာ အရေးပါတဲ့အခန်းက ပါဝင်နေတာကို တွေ့နိုင်တယ်။

ဒါပေမဲ့ လယ်သမား ၄၆ ရာခိုင်နှုန်းဟာ ဆင်းရဲနွမ်းပါးနေကြတယ်လို့ စာနယ်ဇင်းတွေမှာ ဖော်ပြတာ ဖတ်နေရတယ်။ လယ်သမားအိမ်ထောင်ဦးစီးတဝက်ကျော်ဟာ စာရေးစာဖတ်နိုင်ရုံ အဆင့်ပဲ ရှိတယ်။ ကျေးလက်ဒေသများဟာ ဆင်းရဲမှုအနက်ရှိုင်းဆုံးနေရာများ ဖြစ်နေတယ်။

သမ္မတလုပ်သူက ဆင်းရဲမှုလျော့ချမယ်ပြောပြီး အုပ်ချုပ်လာတာ ၂ နှစ်ကျော်ပြီ။ ဒါပေမဲ့ ဆင်းရဲသူက ပိုများလာတယ်။ အလတ်လယ်သမားက ဆင်းရဲလယ်သမားဖြစ်ပြီး၊ ဆင်းရဲလယ်သမားက လယ်မဲ့ယာမဲ့ဖြစ်၊ လယ်မဲ့ယာမဲ့တွေက ကျေးလက်မှာ ဆက်မနေနိုင်တော့ဘဲ နှင်ထုတ်ခံရသလိုဖြစ်ကုန်ပြီ။ မြို့ပြတွေရောက်၊ နယ်စပ်ဒေသရောက် ဖြစ်ကုန်တာတွေဟာ ဒီနေ့ ဗမာပြည်ရဲ့ လက်တွေ့မြင်ကွင်းပဲ။ လယ်သမားတွေ လယ်မပိုင်တော့ဘူး။ လယ်ယာလုပ်သားတွေ ဖြစ်ကုန်ကြတယ်။ စိုက်ပျိုးရေးသက်သက်နဲ့ ရပ်တည်နိုင်တဲ့ ချမ်းသာတဲ့လယ်သမား ရှားသွားပြီ။

ကျီးနဲ့ဖုတ်ဖုတ်ဖြစ်နေတဲ့ လယ်ယာကဏ္ဍမှာ ရင်ဆိုင်နေကြရတာက ကောက်စိုက်ချိန် ကောက်စိုက်သမ မရှိတာ၊ ကောက်ရိတ်ချိန် ကောက်ရိတ်လုပ်သား ရှားမရတာတွေ ဖြစ်လာတယ်။ လယ်ယာမြေတွေဟာလည်း တဖြည်းဖြည်း လူနည်းစုလက်ထဲ စုပြုံရောက်လာနေပါပြီ။

လယ်ယာတွေ ဘယ်ရောက်ကုန်သလဲ။ ၂၀၁၀ ဇန်နဝါရီလအတွင်း ထုတ်ပြန်ခဲ့တဲ့ လယ်/ဆည် ဝန်ကြီးဌာနရဲ့ အစီရင်ခံစာမှာ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း တွေ့နိုင်တယ်။

“ကုမ္ပဏီပေါင်း ၂၀၆ ခုတို့သည် လယ်မြေဧကပေါင်း ၁.၅၅ သန်း (၇၀၈, ၂၀၀ ဟက်တာ) ကို နိုင်ငံတော်က ပေးအပ်သော အထူးအခွင့်အရေးဖြင့် သိမ်းယူပြီးဖြစ်ကြောင်း” လို့ တင်ပြထားပါတယ်။

ဒါတွေဟာ စစ်တပ်ကိုယ်တိုင်သို့မဟုတ် စစ်တပ်နဲ့ အကျိုးတူပေါင်းစည်းထားတဲ့ ကုမ္ပဏီများက သိမ်းဆည်းထားတဲ့ တရားဝင်ထုတ်ပြန်ချက်ပဲ ရှိသေးတယ်။ တရားမဝင် လက်သိပ်ထိုးသိမ်းတာတွေလည်း အများကြီးရှိပါတယ်။ လိုချင်တဲ့မြေယာကို လက်ညှိုးထိုးပြီး ယူတဲ့ ‘လက်ညှိုးထိုးမြေယာ’ တွေပါ။ ဒီလိုနဲ့ စစ်အာဏာပိုင်တွေနဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းက စစ်ဗိုလ်လူထွက်တွေရဲ့ သားသမီး၊ ဆွေမျိုးသားချင်းနဲ့ ခရီးနီတွေဟာ မြေရှင်သစ်တွေ ဖြစ်လာတယ်။

တွေ့ရတာက လယ်သမားတွေဆီက မြေယာကို အမွေနည်းနဲ့လည်းကောင်း၊ ဥပဒေကို လက်တလုံးခြားလုပ်၍လည်းကောင်း အကြောင်းအမျိုးမျိုးပြ သိမ်းဆည်းနေကြတာလည်း သူတို့ပဲ။ မြေယာပေါ်က အမြတ်ထုတ် ငွေတိုးချေးစား၊ နောက်ဆုံးလယ်သမားတွေ ကြွေးသံသရာထဲနစ် လယ်မြေလက်လွှတ်ဆုံးရှုံးရတာလည်း သူတို့လက်ချက်ပဲ။ စိုက်ပျိုးရေးထွက်ကုန်တွေအပေါ် ဈေးဖျက်ဈေးနှိမ် ဈေးကစား၊ ပို့ကုန်သွင်းကုန်လိုင်စင်တွေ ဖောဖောသီသီရပြီး ကြီးပွားနေတာလည်း သူတို့ပဲ။

ကျော်မကောင်းကြားမကောင်းတွေ ဖြစ်လာတော့ လွှတ်တော်ထဲမှာတောင် ရောင်ပြန်ဟပ်လာတာ တွေ့ရတယ်။ ကိုယ်စားလှယ် တဦးက ‘တပြည်လုံးမှာ လယ်သမားတွေကို လမ်းဖောက်ဖို့ဆိုပြီး မြေသိမ်းတယ်။ တပ်စခန်းတွေဆောက်ဖို့ဆိုပြီး မြေသိမ်းတယ်။ ဆည်မြောင်းဖောက်ဖို့ဆိုပြီး မြေသိမ်းတယ်။ လျော်ကြေးပေးတာ မဟုတ်ဘူး။’ လို့ ထုတ်ပြောခဲ့တယ်။ ဒါတွေအပြင် စက်မှုဇုန်အတွက်ဆိုပြီး သိမ်းတာတွေ အမြောက်အမြားရှိပါသေးတယ်။

အစိုးရစီမံကိန်းအတွက် နံမည်တပ်သိမ်းထားကြပြီး လုပ်လည်းမလုပ် ပြန်လည်းမပေးလို့ အဟောသိကံဖြစ်နေတဲ့ လယ်ယာတွေရဲ့ အကျယ်အဝန်း ထုတ်ဖော်ကြရပါလိမ့်မယ်။

အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ် (အေဒီဘီ) တွက်ပြတာက မြေဧရိယာဟက်တာ ၆၈ သန်းတွင် ၁၈ ရာခိုင်နှုန်းသာ သီးနှံထုတ်လုပ်ရေးအတွက် အသုံးပြုနေကြောင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍမှာ စီးပွားရေးထွက်ကုန်တစ်ခုလုံး၏ ၃၆ ရာခိုင်နှုန်း၊ ပို့ကုန်စုစုပေါင်း၏ ၂၅ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ရှိကြောင်း ပြောပါတယ်။

မြေယာတွေ လျော့နည်းလာတာမှာ ငွေပိုရှိတဲ့သူတွေ၊ ဘဏ်တိုက်ကတွေတွေ အလွယ်တကူချေးယူနိုင်တဲ့ ခရိုနီတွေက ကြိုပြီးမြေငှားတာ၊ မြေဝယ်တာတွေ လုပ်ထားကြတာလည်း ပါတယ်။ တကယ်က မြေတွေရဲ့ ၄ ပုံ ၁ ပုံလောက်ပဲ အသုံးချထုတ်လုပ်နေတာ ဖြစ်တယ်။ အမေရိကန်၊ အီးယူ အစရှိတဲ့ နိုင်ငံတွေက ကုမ္ပဏီတွေ ဗမာ့မြေယာတွေ ဘယ်လောက်ယူငင်အသုံးချမလဲ မပြောတတ်သေး။ အာရှက တရုတ်၊ ဂျပန်၊ တောင်ကိုရီးယား၊ အိန္ဒိယရဲ့ စာရင်းတွေတော့ ပြောနိုင်ကြပြီ။ ခုဗီယက်နမ်က အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်း ၁၀၀ ဖိုး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံလုပ်ကိုင်မယ့်သတင်း ဝင်လာပြန်ပြီ။ ပြောချင်တာက ပြည်ပကုမ္ပဏီတွေ ဝင်လာရင် လယ်သမားတွေရဲ့မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုတွေ ဒါထက်ထိုးပြီးကျဆင်းသွားမှာ သေချာတယ် ဆိုတာပဲ။

ခုတောင် လယ်သမားတွေရဲ့ဘဝက လယ်လုပ်ရင်း ကြွေးတင်ကျွန်ဖြစ်၊ ငွေရှင်ကြေးရှင်တွေဆီ လယ်ယာတွေထိုးအပ် ဖြစ်နေကြတယ်။ စိုက်ပျိုးစရိတ်ကကြီး၊ အစိုးရချေးငွေက မလောက်မငါ၊ ပြင်ပချေးငွေ အတိုးကကြီးပြန်ဆိုတော့ ဆပ်နိုင်စရာအကြောင်းမရှိတော့ဘူး။ သူတို့လုပ်နိုင်တဲ့လမ်းကြောင်းက မြေရှင်ဆီ ဒါမှမဟုတ် စစ်တပ်ပိုင် မြေယာတွေမှာဖြစ်ဖြစ် ကုမ္ပဏီကြီးတွေပိုင်တဲ့ မြေယာတွေမှာဖြစ်ဖြစ် အလုပ်ဝင်လုပ်ရင်လုပ်၊ ဒါမှမဟုတ် ပြည်ပထွက် ဈေးပေါတဲ့လုပ်သားအဖြစ် ကြိုရာကျပန်း အလုပ်လုပ်ဖို့ပဲ ရှိပါတော့တယ်။ ပြည်ပ ရောက်သွားတဲ့သူ စုစုပေါင်းဟာ ၆ သန်းခန့်ရှိတယ်လို့ ခန့်မှန်းကြတယ်။

ဝန်ထမ်းက ၁.၂ သန်း၊ ဘုန်းကြီးရဟန်းက ၅ သိန်းကျော်၊ ကလေးသူငယ်နဲ့ကျောင်းသားတွေ၊ အလုပ်မလုပ်နိုင်တော့တဲ့ သက်ကြီးရွယ်အိုတွေ နတ်လိုက်ရင် ပြည်တွင်းကုန်ထုတ်စွမ်းအားစုဟာ အတော့်ကိုလျော့နည်းသွားပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ တည်ဆဲအစိုးရကတော့ အလုပ်လုပ်နိုင်တဲ့ အသက်အရွယ်အမျိုးအစားဦးရေက နှိုင်းယှဉ်ချက်အားဖြင့် မြင့်နေဆဲဖြစ်တယ်လို့ ထုတ်ပြန်နေပါတယ်။ လုပ်အားတွေ ဘယ်နေရာ ရောင်းစားရမလဲ စဉ်းစားနေပုံပဲ။

လက်ငင်းအခြေအနေ - စိုက်ပျိုးစရိတ်တွေကတက်၊ ကုန်ကျစရိတ်တွေများပြားလာပုံဟာ ကြောက်မမန်းလိလိပဲ။ ပိုဆိုးတာက မိုးဖျက်တာ ခံရတယ်။ လယ်တွေ ပျက်ကြတယ်။ ရေကြီးတာက ၂၀၀၄ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း အဆိုးဆုံးပဲ။ ရေမြုပ်စပါး ဧက ၂၆၇, ၀၀၀ ရှိပြီး ဧက ၆ သိန်းကျော် ထိခိုက်ခဲ့တယ်။ ဒီကြားထဲ စပါးဈေးက ထိုးကျလာတယ်။

ဥတုဖျက်လို့ အပူပိုင်းဒေသ စပါးအထွက်ကလည်း ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းအထွက်ကျကြောင်း နှမ်းနဲ့နေကြာလည်း မစိုက်ရဲလောက်အောင် ထိုးကျနေကြောင်း သတင်း၊ ဆန်စပါး တန်ချိန် ၇ သိန်းအထိ ဝယ်မယ်ပြောထားတဲ့ တရုတ်ကလည်း အရည်အသွေးမမီလို့ဆိုပြီး မဝယ်နိုင်ဘူး ဖြစ်နေတဲ့သတင်းတွေ ထွက်လာတယ်။

ဒီတော့ ဆန်စပါးအထူးပြုကုမ္ပဏီတွေ လုပ်ငန်းရပ်ဆိုင်းလုနီးပါး အခက်ကြုံနေရတယ်။ အထူးပြုကုမ္ပဏီတွေ ဘာမှဖြစ်ဖြစ်မြောက်မြောက် မလုပ်နိုင်ရုံတင်မက လယ်သမားတွေမှာ ဖွတ်မရ ဓားမဆုံးဆိုသလို မိမိလယ်တွေ ကုမ္ပဏီက ဦးပိုင်စာရင်းပေါက်ပြီးသိမ်းတာ ခံလိုက်ရတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ထွန်တုံးတိုက်ပွဲတွေ တခြမ်းခြမ်းပေါ်ပေါက်လာတယ်။ နောက် ကမ္ဘာ့ဆန်ဈေးကွက်ထဲ အိန္ဒိယဆန် တန်ချိန် ၈ သန်း တင်ပို့လာနေမှုက တုံ့ဆိုင်းနေတဲ့ ဗမာ့ဆန်ဈေးကွက် ထပ်မံအကျပ်အတည်းတွေ့မယ့်ကိန်း ဆိုက်နေတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံ ဆန်စပါးလုပ်ငန်းအသင်း ဥက္ကဋ္ဌကိုယ်တိုင်က ‘ဆန်စပါးစီးပွားရေး မျက်နှာစာမှာ ကျဆင်းနေသည်ကို အားလုံးအသိဖြစ်တယ်’ လို့ ထအော်လာရပါတော့တယ်။

အပိုင်း (ခ)

လူဦးရေစီးဆင်းမှု

၂၀၁၂ ခုနှစ် အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်ရဲ့ ထုတ်ပြန်ချက်အရ ဗမာပြည်ရဲ့ လူဦးရေမှာ ၆၀.၆ သန်းရှိပြီး လွန်ခဲ့တဲ့နှစ် ၂၀ အတွင်း လူဦးရေစီးဆင်းမှုမှာ အဓိကအားဖြင့် ကျေးလက်မှ မြို့ပြသို့သာ စီးဆင်းခဲ့ကြောင်း၊ ကျေးလက်လူဦးရေမှာ ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းဆိုပေမယ့် တဖြည်းဖြည်းလျော့နည်းလာခဲ့ကြောင်း၊ တနှစ်ကို ၃ ရာခိုင်နှုန်းနဲ့ မြို့ပြသို့ ရွှေ့ပြောင်းနေတာမို့ ၂၀၁၂ ခုနှစ်မှာ ၆၆ ရာခိုင်နှုန်းပဲ ရှိတော့တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ လယ်သမားအလုပ်လက်မဲ့တပ်ကြီးက မြို့ကြီးတွေ၊ နယ်စပ်တွေ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတွေနဲ့ အလုပ်ရုံ၊ စက်ရုံ၊ လမ်းလုပ်ငန်း၊ ကျောက်တွင်းတွေဆီ လျှံကျသွားပါတော့တယ်။

တပ်ပိုင်မြေ

ဗမာပြည်တပြည်လုံးမှာ စစ်တပ်မရှိတဲ့အရပ် မရှိပါဘူး။ စစ်တပ်တွေက သူတို့တည်ရှိရာ အရပ်ဒေသက လယ်ယာမြေ အမြောက်အမြားကို စစ်တပ်ပိုင်အဖြစ် သိမ်းကြပါတယ်။ စစ်အုပ်စုက ပြည်တွင်းစစ် အဆက်မပြတ်တိုက်၊ တိုင်းပြည်ဘဏ္ဍာတွေ ယူချင်တိုင်းယူ၊ သုံးချင်တိုင်းသုံး၊ ဖြန့်ချင်တိုင်းဖြန့်လို ဖြူခါပြာခါကျလာတော့ အဓိကနည်း (၂) နည်း သုံးလာပါတယ်။

- (၁) သယံဇာတတွေ ရသမျှဈေးနဲ့ ရောင်းချပစ်တဲ့နည်း။
- (၂) မကျွေးနိုင်မမွေးနိုင်ဖြစ်နေတဲ့တပ်ကို ‘တို့တတ်နိုင်တာက ဒီလောက်ပဲ၊ ကျန်တာ မင်းတို့ဘာသာ ရှာစားပေတော့’ လို့ အမိန့် ထုတ်တဲ့နည်း ဖြစ်တယ်။

ဒီလိုနဲ့ တပ်ပိုင်မြေဆိုင်ဘုတ်တွေ ထောင်လာကြတာ ဖြစ်ကုန်တယ်။ တပြည်လုံးအနှံ့ ဆိုင်းဘုတ်တွေ တွေ့နိုင်ပါတယ်။ ဒီလယ်မြေတွေပေါ်မှာ သူတို့ကိုယ်တိုင် လုပ်စားကြတာ မဟုတ်ဘူး။ တပ်ရန်ပုံငွေအတွက်ဆိုပြီး မူလလက်ငုတ်လက်ရင်းတွေကိုဖြစ်ဖြစ်၊ တခြားသူတွေကိုဖြစ်ဖြစ် လုပ်ကိုင်စေပြီး သီးစားခတောင်းယူကြပါတယ်။ တချို့တပ်တွေက နာမည်ခံလုပ်ပြီး ရွာထဲက ဒေသခံတွေကိုခေါ်ပြီး လုပ်အားပေးခိုင်းတာပါ။

ပျိုးထောင်ကောက်စိုက်ချိန်မှစပြီး ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့၊ စပါးသိမ်းပြီးသည်အထိ ဒေသခံရွာသားတွေကပဲ လုပ်ပေးရတာပါ။

ဒုက္ခ ၃ ခု

လယ်သမားတွေ နှစ်စဉ်ဖြေရှင်းလို့ မရနိုင်တဲ့ဒုက္ခကြီး ၃ ခု ရှိပါတယ်။

၁။ စိုက်ပျိုးစရိတ် မလုံလောက်ခြင်း။

၂။ တင်ရှိနေတဲ့ကြွေးမြီများ တရိပ်ရိပ်တက်လာနေခြင်း။

၃။ သီးနှံပေါ်ချိန်ရောက်တိုင်း သီးနှံဈေးတွေ အနိမ့်ဆုံးသို့ ထိုးကျနေတတ်ခြင်းတို့ ဖြစ်တယ်။

အပိုင်း (၈)

လယ်သမားကိစ္စ ချုပ်ကြည့်ရင်

- နိုင်ငံခြားကို ဆန်အမြောက်အမြား ထုတ်ရောင်းနိုင်လောက်အောင် လယ်သမားတွေက ထုတ်လုပ်ပေးခဲ့တယ်။ သူတို့ဘက်က တာဝန်ကျတယ်။
- တာဝန်မကျတာက အစိုးရဘက်ကပဲ။ ဒုက္ခပေးနေတာက စစ်အာဏာရှင်စနစ်ပဲ။ လက်တွေ့မှာ အဓိကဒုက္ခပေးတာက နိုင်ငံတော်မြေရှင်ချုပ်ကြီးရယ်၊ စစ်တပ်နဲ့ခရိုနီခေါ်တဲ့ အမြီးစားဖက် ခေါင်းစားဖက် လုပ်ငန်းရှင်ကြီးတွေ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီနောက် ဒုက္ခပေးသူတွေကတော့ မြေယာပေါ်က အမြတ်ထုတ်၊ ငွေတိုးကြီးစား နောက်ဆုံး လယ်ယာတွေပါ သိမ်းယူသွားတဲ့ ငွေရှင်ကြေးရှင် မြေရှင်တွေ၊ မြို့ပေါ်က ဈေးကစား ဈေးနှိမ်ကြတဲ့ ကုန်သည်ပွဲစားတွေပဲ။

- ခံရတာက လယ်သမား ဘာတွေ ဖြစ်တယ်။ ဒီဒုက္ခတွေကို ခေါင်းပေါ်တင်ရွက်ထားကြရတယ်။ အဆင်းရဲအပင်ပန်းဆုံး ဒုက္ခကို ခံကြရပြီး အနိမ့်ကျဆုံးဘဝမှာ နေကြရတာတွေ၊ ဘက်စုံက အနိုင်စက်ခံရ၊ သဏ္ဍာန်မျိုးစုံနဲ့ သွေးအစုပ်ခံရတာတွေကြောင့် သူတို့ မကျေမနပ် ဖြစ်နေကြတယ်။ ဒါ့ကြောင့်လည်း မခံမရပ်နိုင်ဖြစ်ပြီး ပေါက်ကွဲလာကြတာပါ။ မိုးထိမိုးမိ၊ မလက်တို၊ နှစ်ကျပ်ခွဲ၊ လက်ပံတောင်းတောင် ကိစ္စတွေသာမက တပြည်လုံးအနှံ့ ပုံစံအမျိုးမျိုးနဲ့ တုံ့ပြန်တိုက်ပွဲဝင်နေကြတဲ့ကာလပါ။ ဦးသိန်းစိန်အစိုးရ ။ နှစ်ကျော်ကာလသက်တမ်းအတွင်းမှာပဲ ဖြစ်နေတာပါ။

ကျွန်တော်တို့ ပါတီအနေနဲ့ ဒီအရေးအခင်းတွေမှာ လယ်သမားတွေကို ထောက်ခံတယ်။ လယ်သမားတွေဘက်က ရပ်တည်တယ်။ တိုက်ပွဲစဉ်တွေအတွင်းမှာ နေရာမျိုးစုံက ပူးပေါင်းပါဝင်တိုက်ပွဲဝင်သွားမယ်။

‘လယ်သမားများအတွက် လတ်တလောတောင်းဆိုချက်များ’

၁။ ကျေးလက်ရှိ ထုတ်လုပ်ရေးအင်အားစုများ လွတ်လွတ်လပ်လပ် ဖြစ်ပေါ်တိုးပွားစေရန်နှင့် လယ်ယာထုတ်လုပ်မှု တကယ်တမ်းတိုးတက်နိုင်ရန် အတွက်လည်းကောင်း၊ စက်မှုလယ်ယာဖြစ်ထွန်းရေးအတွက်လည်းကောင်း မြေယာပြုပြင်ရေးကို ခြေလှမ်းရှိရှိ၊ အစီအစဉ်ရှိရှိ၊ ခွဲခြားမှုရှိရှိ အကောင်အထည်ဖော်ရေး။

၂။ ပဒေသရာဇ်မြေရှင်စနစ်ကို လုံးဝဖျက်သိမ်းရေး၊ သဏ္ဍာန်အမျိုးမျိုးဖြင့် တည်ရှိနေသော သီးစားခများ ဖျက်သိမ်းရေး၊ လယ်လုပ်သူ လယ်ပိုင်စေရေး၊ လယ်သမားများအား လက်ငုတ်လယ် လက်မလွတ်စေဘဲ မိမိဆန္ဒအတိုင်း စိုက်ပျိုးခွင့်ပြုရေး၊ လွတ်လပ်စွာရောင်းချခွင့်ပြုရေး။

၃။ စစ်တပ်ပိုင်လယ်မြေအဖြစ် သိမ်းဆည်းခြင်း မပြုရေး၊ လယ်သမားများထံမှ သိမ်းယူထားသော လယ်မြေများအား ပြန်ပေးရေး၊ စစ်တပ်ပိုင် လယ်မြေများတွင် အရပ်သားများအား အခမဲ့ လယ်လုပ်ငန်းလုပ်ခိုင်းခြင်းများကို ရပ်ဆိုင်းရေး၊ အခမဲ့လုပ်အားဆင့်ဆိုခြင်း၊ အဓမ္မရန်ပုံငွေ ကောက်ခံခြင်းများ မပြုလုပ်ရေး၊ စီမံကိန်းဝင် စက်မှုဇုန်များ တည်ဆောက်ရာတွင်လည်းကောင်း၊ အိုးအိမ်ဆည်ဆောက်ရေး စီမံကိန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင်လည်းကောင်း လယ်မြေများသိမ်းလျှင် လက်ငုတ်လယ်သမားများ၏ဆန္ဒနှင့် ညှိနှိုင်းကာ တန်ရာတန်ဖိုးပေးရေး။ လယ်ယာလက်လွတ်ဆုံးရှုံးသွားသည့် လယ်သမားမိသားစုဘဝရပ်တည်ရေးအတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းသစ်များ ဖန်တီးပေးရေး။

၄။ ဆင်းရဲသည့် လယ်သမားများကို အချက်အလက်ကန့်သတ်မှုမပါဘဲ အတိုးနှုန်းနည်းနည်းဖြင့် အမတော်ကြေးထုတ်ပေးရေး၊ တကယ်တမ်း ပြန်မဆပ်နိုင်သည့် အမတော်ကြေးဟောင်းများကို လျှော့ပစ်ရေး၊ ချေးငှားသူများလည်း ချေးငှားချင်အောင် ဆင်းရဲသားများလည်း အကျိုးရှိအောင် သင့်တင့်သော အတိုးနှုန်းထားသတ်မှတ်ချက်ရှိသည့် အတိုးနှုန်းဆိုင်ရာ ပြဌာန်းချက်တခု ချမှတ်ပေးရေး။

၅။ ခရိုနီများအား နှစ်ရှည်ဂရန်ချပေးထားသော လက်တွေ့မလုပ်ကိုင်သော မြေယာများ၊ မြေလွတ်မြေရိုင်းများ၊ ပလပ်မြေများကို ပြန်လည်သိမ်းယူ၍ လယ်သမားများအား လုပ်ကိုင်စေခြင်း။ လယ်သစ်ဖော်လိုသော လယ်မဲ့ယာမဲ့ ဆင်းရဲသား လယ်သမားများအား ချေးငွေအကူအညီပေးခြင်း၊ အခွန်ပလပ်ခြင်းတို့ဖြင့် ကူညီအားပေးရေး၊ တရားဝင်ဦးပိုင်ခွင့်ပြုရေး၊ အထူးသဖြင့် တောင်ပေါ်ဒေသ တောင်ယာသမားများအား ဥပဒေအရ အကာအကွယ်ပေးရေး။

၆။ သယံဇာတတူးဖော်ခြင်း လုပ်ငန်းများကို နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီများ၊ ပြည်တွင်းခရိုနီများအား လုပ်ကိုင်ခွင့် ချပေးရာတွင် ဒေသခံလူထု၏ သဘောထားဆန္ဒခံယူခြင်း၊ ညှိနှိုင်းလုပ်ဆောင်မှုများရှိရေး၊ လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများ ချုပ်ဆိုရာတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိရေး၊ နယ်ခံလူထုအား အသိပေးရေး၊ နယ်ခံလူထုအားလည်း အကျိုးရှိစေရေး။ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရေး၊ နိုင်ငံ၏ ရေမြေတောတောင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် မထိခိုက်စေရေး၊ သယံဇာတများ ရေရှည်အကျိုးရှိစွာ အသုံးချနိုင်ရေး။

၇။ လယ်ယာ အလုပ်သမားများအပါအဝင် အခြေခံလယ်သမားထု၏ အကျိုးစီးပွားကို အကာအကွယ်ပေးမည့် **လယ်သမားသမဂ္ဂများ** ဖွဲ့စည်းခွင့်ရရေးတို့ လိုအပ်ပါတယ်။

အလုပ်သမားလူတန်းစားအရေး

(က)

အလုပ်သမားဆိုတာ မိမိလုပ်အားကို အရင်းရှင်တွေဆီ ရောင်းချပြီးရရှိတဲ့ လုပ်ခနဲ့ မိမိနှင့်တကွ မိသားစုဘဝရှင်သန်ရပ်တည်နေရတဲ့ လူတန်းစား ဖြစ်တယ်။

အရင်းရှင်ဆိုတာက အရင်းကို ပုဂ္ဂလိကပိုင်ပြုပြီး အလုပ်သမားလူတန်းစားရဲ့ လုပ်အားမှ ထွက်ပေါ်လာသည့် အထွက်ပစ္စည်းအပေါ်မှ အမြတ်အစွန်းကို ရယူသော လူတန်းစား ဖြစ်တယ်။

ဒါကြောင့် လုပ်ခဆိုတာဟာ အရင်းရှင်နဲ့အလုပ်သမားအကြား အသည်းအသန်တိုက်ပွဲဆင်ပြီး ရရှိလာတဲ့ အဖိုးအခတရပ် ဖြစ်တယ်။

(ခ)

ဗမာပြည်အလုပ်သမား

အလုပ်သမားဝန်ကြီးက ဗမာပြည်ရှိ လုပ်သားအင်အား ၃၄.၇ သန်းကို ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးများပေးခဲ့ပြီလို့ ပြောခဲ့တယ်။

ပြီးခဲ့တဲ့ခုနှစ် သြဂုတ်လက အလုပ်သမားများ၏ အခွင့်အရေးများအား ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးအတွက် “ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ဥပဒေအမှတ် ၇” ဆိုတာလည်း ထုတ်ပြန်ကြေညာပေးထားပြီး ဖြစ်တယ်။ ဒီကြားက သပိတ်တွေ တလုံးပြီးတလုံး ပေါ်လာနေတယ်။ ရှစ်လေးလုံးကလို ခြိမ်းခြိမ်းသဲသဲမဟုတ်သေးတောင် အတော်လေးဝေစည်နေပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ -

၁၃၀၀ ပြည့်ကာလမှာ သခင်ဗဟိန်းက ချောက်ရေနံမြေလုပ်သားကြီးတွေရဲ့ “သပိတ်စိတ်ဓာတ်” ကို ကိုယ်တွေ့ခံစားပြီး

“လူ့ဘဝတွင် လူဖြစ်လာရလျက် လူလိုမနေရ၊ လူလိုမခံစားရ၊ သန်သန်မာမာနှင့် အလုပ်လုပ်လိုလျက် အလုပ်မရဖြစ်နေသော အခြေဆိုး အနေဆိုးရောက်သူတိုင်း ကိုယ့်အသက်ကို တန်ဖိုးမထားဘဲ ဖြစ်လိုရာဖြစ် ဇွတ်နှစ်၍ လုပ်ကြမည်မှာ အံ့ဩစရာ မဟုတ်ချေ” ဟု ရေးသားဖော်ပြခဲ့တယ်။

ဒီနိဂုံးချုပ်ချက်ဟာ အလုပ်သမားတွေသာမက လုပ်သားပြည်သူအားလုံးအတွက်လည်း မှန်နေပါတယ်။

(ဂ)

မဆလ အစိုးရလက်ထက် နိုင်ငံပိုင်သိမ်းသည့်ဥပဒေအရ မြေယာစက်မှုနှင့်ဝန်ဆောင်မှုစီးပွားရေးလုပ်ငန်းအရပ်ရပ်ဟာ အစိုးရပိုင်သာ ဖြစ်ခဲ့တယ်။ ထိုစဉ်က အလုပ်သမားနဲ့အလုပ်ရှင် (တပါတီအစိုးရ) ပဋိပက္ခဖြစ်လျှင် အလုပ်သမားများသာ နစ်နာကြရလို့ ပြင်းထန်တဲ့ အလုပ်သမားသပိတ်တွေ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ရတယ်။

အခုလည်း နိုင်ငံတော်လက်ဝါးကြီးအုပ်မြေရှင်စနစ် ကျင့်သုံးရာက လယ်သမားတွေ မြေယာလက်လွှတ်ဆုံးရှုံးကြပြီး လယ်မဲ့ယာမဲ့ အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်ကာ ပျံ့ကျအလုပ်သမားများ တိုးပွားလာခဲ့တယ်။

အရင်းရှင်ကြီးတွေက မြေယာအများအပြားသိမ်းဆည်းပြီး အိမ်ရာစီမံကိန်း၊ စက်ရုံအလုပ်ရုံ၊ စိုက်ခင်းကြီး၊ သတ္တုမိုင်း၊ ကျောက်တွင်း၊ ရေနံတွင်း၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားစက်ရုံ၊ ကားလမ်း၊ ရထားလမ်း စသဖြင့် ပြောင်းလဲကာ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးနဲ့စီးပွားရေးအချက်အချာအဖြစ် ရောက်ရှိစေခြင်းဖြင့် မြေတန်ဖိုးနှင့်မြေငှားခ မြင့်တက်ကာ ကြွယ်ဝမှုနှင့်အရင်းကို တိုးချဲ့လာခဲ့ကြတယ်။

နဝတ၊ နအဖ စစ်အစိုးရလက်ထက် ၁၉၈၈ မှစပြီး နိုင်ငံခြားအရင်းအနှီးများ ဖိတ်ခေါ်ပြီး ပုဂ္ဂလိကစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ခွင့်ပြုလာခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။ စက်မှုဇုန်တွေနဲ့ လက်ခစားစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းတွေ ပေါ်ပေါက်လာပြီး သိန်းသန်းချီတဲ့ ပျံကျအလုပ်သမားများ အလုပ်ဝင်လုပ်ကြ ရရှိတင်မက အမျိုးသမီးအလုပ်သမားများလည်း သိန်းချီ၍ အလုပ်လုပ်လာခဲ့ကြတယ်။

၁၉၉၀ လွန်နှစ်များကစလို့ လယ်သမားတွေထံက မြေယာအမြောက်အမြားကို အမွေသိမ်းယူမှုများ လက်သင့်ရာ အခွင့်ထူးခံ စီးပွားရေးသမားများကို မြေယာအများအပြား နှစ်ရှည်ဂရုကြီးများ ချပေးမှုများ စတင်လုပ်လုပ်ဆောင်လာခဲ့တယ်။ ၂၀၀၅ ခုမှစပြီး နေပြည်တော် (ကြက်ပြေး) စီမံကိန်းနဲ့အတူ အစိုးရပိုင်စက်ရုံအလုပ်ရုံ မြေယာအဆောက်အအုံ ပရိဘောဂများကို ပုဂ္ဂလိကသို့ ရောင်းချခြင်း၊ ငှားရမ်းခြင်းများ လုပ်ဆောင်ခဲ့တယ်။ ဒီလိုနဲ့ စစ်တပ်ဦးပိုင် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနဦးပိုင်နှင့်တကွ လက်တဆုပ်စာ လက်ဝါးကြီးအုပ်ခရိုင်စီးပွားရေးအုပ်စုကြီးများ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့တယ်။

လက်ရှိအစိုးရပိုင် စက်ရုံအလုပ်ရုံ ၂၂၆ ရုံသာရှိပြီး ပုဂ္ဂလိကသို့ ထပ်မံရောင်းချရန် ၁၇ ရုံရှိကြောင်း စီမံစီးပွားဒုဝန်ကြီးက နိုဝင်ဘာ ၂၀၀၂ ပြည်သူ့လွှတ်တော်တွင် ဖြေကြားသွားတာ တွေ့ရတယ်။ အလုပ်သမားအင်အား ဘယ်လောက်ရှိတယ် ပြောမသွားပါ။ ပုဂ္ဂလိကစက်ရုံ အလုပ်ရုံ ၃၀, ၀၀၀ ကျော်ရှိနေပြီး နောက်ထပ်လည်း တိုးပွားပါလိမ့်ဦးမယ်။ ဒါ့ကြောင့် အသစ်ပေါ်ထွန်းလာတဲ့ အခြေခံလူတန်းစားတရပ်ဖြစ်တဲ့ ဗမာပြည်အလုပ်သမားလူတန်းစားများ လူတန်းစေ့နေထိုင်နိုင်ရေးနဲ့ လူတလုံးသူတလုံးဖြစ်လာနိုင်စေရေးအတွက် သူတို့၏ရပိုင်ခွင့်၊ အခြေခံ အခွင့်အရေးများကို ကာကွယ်ဖို့နဲ့တောင်းဆိုဖို့ လိုအပ်လာပါတယ်။

(ဃ)

လတ်တလောတောင်းဆိုချက်များ

၁။ စက်ရုံအလုပ်ရုံ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကုမ္ပဏီ (ကြီး လတ်) များတွင် အလုပ်စတင်ဝင်ရောက်သည့်နေ့မှ အလွန်ဆုံး ၆ လ အကြာတွင် အမြဲတမ်း အလုပ်သမားအဖြစ် ခန့်အပ်ပေးရမယ်။ ခိုင်လုံသော အကြောင်းပြချက်မရှိဘဲ အလုပ်မထုတ်ရ။ အလုပ်အကိုင်တည်မြဲရေး အာမခံချက်ရှိရမယ်။ လုပ်ငန်းငယ်များ၊ ဈေးဆိုင်ကလေးများ၊ အကူလုပ်ငန်းများ၊ ပျံကျလုပ်ငန်းများတွင် နှစ်ဘက်သဘောတူထားသည့် လုပ်ခနှင့်ခံစားခွင့်ကို အပြည့်အဝ ရရှိစေရမယ်။ မည်သည့်အကြောင်းပြချက်နှင့်မှ မလျော့နည်းစေရ။ မဖြတ်တောက်ရ။

၂။ ၁၃၀၀ ပြည့် အလုပ်သမားတိုက်ပွဲမှ အစပြု၍ ခေတ်အဆက်ဆက် အလုပ်သမားတိုက်ပွဲများမှ ရရှိထားသည့် အလုပ်သမားအခွင့်အရေးများကို ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းတိုးချဲ့သွားရမယ်။ အခြေခံလုပ်ခလစာ၊ ရှားပါးစရိတ်၊ နှစ်တိုးပင်စင်နှင့် အခြားဝင်ငွေဆိုင်ရာ ခံစားခွင့်များကို ရရှိစေရမယ်။ အနိမ့်ဆုံးအခြေခံလုပ်ခလစာသည် အလုပ်သမားမိသားစုတစ်စုအတွက် လိုအပ်သည့်အနိမ့်ဆုံးနေထိုင်မှုဘဝကို ကာမိစေရမယ်။ ရှားပါးစရိတ် ဆိုသည်မှာ ကုန်ဈေးနှုန်းကြီးမြင့်မှုနှင့်အညီ ဖြည့်စွက်ပေးသော အခကြေးငွေသာ ဖြစ်တယ်။ ယခုအခါ စက်မှုဇုန်များတွင် နေ့ကြေး (နာရီအလိုက် တွက်တယ်) ရက်မှန်ကြေး၊ အချိန်ပိုကြေးဆိုပြီး တွက်ချက်ကြကာ တနေ့အလုပ်ချိန် ၁၂ နာရီအထက် လုပ်နေကြရပြီး တနေ့ဝင်ငွေ ၂ ထောင်ကျော်လောက်သာ (သပိတ်မှောက်ပြီးနောက်) ရရှိခဲ့ကြတယ်။

မြင့်တက်နေသော ကုန်ဈေးနှုန်းနှင့်အညီ လုပ်ခများ တိုးပေးရေး၊ အလုပ်လက်မဲ့များကို ကယ်ဆယ်ထောက်ပံ့ရေး၊ အလုပ်အထွက်နှုန်း မြှင့်မားရေး စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးရမယ်။

၃။ တနေ့အလုပ်ချိန် ၈ နာရီနှင့် တရားဝင်အလုပ်နားရက်များ၊ အခါကြီးရက်ကြီးအလုပ်နားရက်များနှင့် ရှောင်တခင်ခွင့်၊ လုပ်သက်ခွင့်၊ ဆေးခွင့်တို့ကို ခံစားစေရမယ်။ အလုပ်ချိန် ၈ နာရီထက် ကျော်လွန်လျှင် ထိုက်သင့်သည့် အချိန်ပိုကြေးပေးရမယ်။ အမျိုးသမီးများအတွက် မီးဖွားခွင့်နှင့် ၎င်းခွင့်ရက်အတွင်း လုပ်ခခံစားခွင့်များ ပေးရမယ်။

ယောက်ျားမိန်းမအလုပ်တူလျှင် လစာအပါအဝင် အခြေခံ ခံစားခွင့်နှင့် အဆင့်တက်ရန်အခွင့်အရေးများ တန်းတူရရှိစေရမယ်။

၄။ အလုပ်ခွင်အန္တရာယ်ကင်းရေး၊ အလုပ်ခွင်သာယာရေး၊ အလုပ်ခွင်စည်းကမ်းများကို အလုပ်ရှင်မှ တဖက်သတ်ရေးဆွဲခြင်း မပြုဘဲ အလုပ်သမားများ၊ အလုပ်သမားကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ညှိနှိုင်းရေးဆွဲဖြည့်ဆည်းပေးရမည်။ အလုပ်သမားများဦးစီးသည့် **အလုပ်သမားသမဂ္ဂများ** ဖွဲ့စည်းခွင့်ရရေး၊ အလုပ်ရှင်အလုပ်သမားပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရာတွင် အလုပ်သမားသမဂ္ဂများပါ ပါဝင်ဖြေရှင်းခွင့်ရှိရမယ်။ ပြဿနာများပေါ်ပေါက်၍ မဖြေရှင်းနိုင်လျှင် မတရားသည့် ပိတ်ပင်ကန့်သတ်မှုများ မပြုဘဲ အလုပ်သမား၊ လယ်သမား ... စသည့်

လူထုလူတန်းစား အသီးသီး၏ လွတ်လပ်စွာဆန္ဒပြုစီတန်းလှည့်လည်ခွင့်ရှိရေး၊ ဆန္ဒပြုလူထုအား မတရား ပစ်ခတ်ဖမ်းဆီးနှိပ်စက် အရေးယူထောင်ချမှုများ မပြုရေး၊ ဖမ်းထားသူများကို ပြန်လွှတ်ပေးရေး။

၅။ ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာသင်တန်း၊ အတတ်ပညာဆိုင်ရာသင်တန်းများနှင့် အလုပ်သမားများ၏ ပညာသင်ကြားရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အလမ်းများကို ဖန်တီးပေးရမည်။

၆။ ပင်စင်၊ အလုပ်ခွင်ထိခိုက်မှုနှင့် အခြေခံကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ရန်ပုံငွေကို အလုပ်ရှင်မှသာ အဓိကတာဝန်ယူရမည်ဖြစ်သည်။ အလုပ်သမားများ၏ အခြေခံလုပ်ခလစာထဲမှ မဖြတ်တောက်သင့်ပေ။ အခြားလူမှုဖူလုံရေးရန်ပုံငွေများကို အစိုးရနှင့်အလုပ်ရှင်မှသာ အဓိကကျခံ၍ အလုပ်သမားများမှ နိုင်သလောက်သာ ထည့်ဝင်သင့်တယ်။

၇။ လက်ရှိစစ်တပ်ပိုင်းအစိုးရလက်ထက်တွင် အလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်းဥပဒေ၊ အလုပ်သမားရေးရာ အငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းမှုဥပဒေ၊ လူမှုဖူလုံရေး ဥပဒေတို့ကို အသစ်ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းခဲ့သော်လည်း လုံလောက်မှုမရှိပေ။ အဓိကအားနည်းချက်မှာ အလုပ်သမားထု၏ လူမှုဘဝရှင်သန် ရပ်တည်ရေးအတွက် ဖော်ဆောင်ပေးရမည့် အလုပ်သမားအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ရပိုင်ခွင့်များအပေါ် တာဝန်ယူမှုနှင့် အကာအကွယ်ပေးမှုများ တိတိကျကျပြဋ္ဌာန်းထားချက်များ မပါရှိပေ။ အလုပ်သမားအခွင့်အရေးသည် အလုပ်ရှင်၊ အလုပ်သမား အငြင်းပွားမှုပြဿနာသက်သက် မဟုတ်ပေ။ နိုင်ငံတော်အစိုးရမှ မူဝါဒချမှတ်ပြီး တာဝန်ယူဖြည့်ဆည်းပေး၊ အကာအကွယ်ပေးရမယ့် ပြဿနာဖြစ်တယ်။

၈။ မတရားအလုပ်ဖြုတ်ခံရခြင်းကနေ အကာအကွယ်ပေးတဲ့ ဥပဒေမျိုး ရှိရမယ်။ စက်ရုံဖျက်သိမ်းဖို့ လိုအပ်လို့ဆိုပြီး အလုပ်ဖြုတ်ခံရရင် လုပ်သက်နဲ့အညီ တွက်ချက်လျော်ကြေးပေးတဲ့ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းပေးရမယ်။ ဒီဥပဒေမျိုး မရှိတဲ့အတွက် အခုလောလောဆယ် ဗမာပြည်မှာ အလုပ်သမားပဋိပက္ခ ဖြစ်ပွားတဲ့ စက်ရုံတချို့ဟာ စက်ရုံကို လုံးဝပိတ်ပစ်လိုက်ပြီလို့ တဖက်မှာကြေညာ၊ အလုပ်သမားအားလုံးကို လျော်ကြေးမဖြစ်စေလောက်နဲ့ အလုပ်ထုတ်ပစ်ကာ နာမည်သစ်နဲ့ စက်ရုံပြန်ထောင်၊ အလုပ်သမားအသစ်တွေ ခန့်ထားတဲ့ ညစ်ပတ်မှုမျိုးကို လုပ်နိုင်နေခြင်း ဖြစ်တယ်။ ပိုဆိုးတာက ဒီလိုနည်းမျိုးနဲ့ ညစ်ပတ်ဖို့ကို အစိုးရခန့်ထားတဲ့ အလုပ်သမားရေးရာ ဖြေရှင်းပေးသူ အရာရှိတွေကိုယ်တိုင်က အကြံပေးနေကြခြင်းပဲ။

၉။ လွတ်လပ်အမှီခိုကင်းသည့် အလုပ်သမားသမဂ္ဂများကို မည်သည့်အခြေအနေမှာမဆို အလုပ်သမားများကိုယ်တိုင် နိုးနိုးကြားကြား ဖွဲ့စည်းကြရမယ်။ အလုပ်သမားသမဂ္ဂချင်းပူးပေါင်း၍ အလုပ်သမားထုတစ်လုံး တစည်းတလုံးတည်းရှိသည့် အလုပ်သမားအဖွဲ့ချုပ်ကြီးတစ်ရပ် ပေါ်ထွန်းအောင် ကြိုးပမ်းကြရမယ်။ မိမိတို့အဖွဲ့အစည်း၏ မူဝါဒနှင့်လုပ်ငန်းစဉ်များကို မိမိတို့ဘာသာ ချမှတ်၍ အလုပ်သမားထုအရေးအတွက် တောင်းဆိုလုပ်ဆောင်သွားရမယ်။ အလုပ်သမားချင်း ပူးပေါင်းမှုကို အစဉ်သဖြင့် ပိတ်ပင်ခြင်း၊ သွေးခွဲခြင်းခံရသဖြင့် နာကျင်ဖွယ်ကောင်းလှတယ်။

အရင်းနှင့်လုပ်အားပဋိပက္ခ မပြေလည်နိုင်သေးသ၍ အလုပ်သမားတိုက်ပွဲများသည် စီးပွားရေးတိုက်ပွဲသာမက နိုင်ငံရေးတိုက်ပွဲအသွင် ဆောင်နေဦးမည်သာ ဖြစ်တယ်။

တိုင်းရင်းသားအရေး

နအဖ စာရင်းဇယားတွေအရ ဗမာလူမျိုးက ၆၈% ဆိုတော့ ကျန်တိုင်းရင်းသားများနဲ့ နိုင်ငံသားဆိုသူများက ၃၂% ရှိပါမယ်။

စစ်အစိုးရအဆက်ဆက်က ‘မြန်မာနိုင်ငံမှာလူမျိုးပိုင်း ၁၃၅ မျိုးရှိတယ်’ လို့ သတ်မှတ်ပြောဆိုလာခဲ့တယ်။ ခု လူမျိုးစုလွှတ်တော် ပုဂ္ဂလိက ‘လူမျိုးပိုင်း ၁၀၄ မျိုးရှိတယ်’ လို့ ပြောပြန်တယ်။

သူတို့တယောက်တပေါက် ပြောစကားတွေကို အတည်ယူလို့ကလည်း ရတာမဟုတ်။

ဘာပဲပြောပြော လူမျိုးစုတွေဟာ ဗမာပြည်ရဲ့ ကျယ်ပြောလှတဲ့ဒေသပိုင်းမှာ နေထိုင်ကြတယ်။ အများစုကြီးက ပထဝီနိုင်ငံရေးအရ အရေးပါတဲ့ နယ်စပ်ဒေသတွေမှာ ရှိနေကြတယ်။ သူတို့နေထိုင်ရာ ဒေသတွေဟာ အဖိုးတန်သယံဇာတတွေ ပေါများတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဆင်းရဲမွဲတေကြတယ်။

အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ် (အေဒီဘီ) စာရင်းအရ ဆင်းရဲသူစာရင်းမှာ ချင်းလူမျိုး ၇၃.၃%၊ ရှမ်း ၃၃.၁%၊ ရခိုင် ၄၃.၅%၊ ကချင် ၂၈.၆% ရှိကြပြီး ကျန် မွန်၊ ကယား၊ ကရင်တို့က ပိုနိမ့်ကျသေးတယ်လို့ ပြည်တွင်းထုတ် စာနယ်ဇင်းတွေထဲမှာ တညီတည်းဖော်ပြထားတယ်။

ညီနောင်တိုင်းရင်းသားတွေက ကိုလိုနီခေတ်မှာ လိုသလိုခွဲခြားအုပ်ချုပ်ခံရတာရယ်၊ နောက်တက်လာတဲ့ ဗမာအစိုးရအဆက်ဆက်က ပိနှိပ်၊ စစ်ပြုအုပ်ချုပ်လာခဲ့တာရယ်ကြောင့် ပြည်မဗမာအစိုးရတွေအပေါ် သံသယထားတတ်ကြပါတယ်။ ဘဝအသိအရ နာကြည်းတာလည်း ရှိတယ်။ ခေတ်နဲ့အညီ မျက်လုံးပွင့်လာကြတာလည်း ရှိတယ်။

“ဗမာလူမျိုးက ကျုပ်တို့လူမျိုးစု စုစုပေါင်းထက် ၂ ဆ ရှိတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျုပ်တို့နယ်မြေက ၂ ဆ ပိုကျယ်တယ်။ သယံဇာတကျတော့ ကျုပ်တို့က ပိုကြွယ်ဝတယ်။ ဒါတောင် ကျုပ်တို့က ၂ ဆ ပိုဆင်းရဲတယ်။” လို့ ပြောတတ်ကြတယ်။ ဒါဘာကြောင့်လဲလို့လည်း မေးခွန်းထုတ်လာကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့ လူမျိုးစုပြည်သူတွေဟာ ငတုံး၊ ငအတွေ့ မဟုတ်ကြပါဘူး။

ဒီအခံတွေ့ကြောင့် တိုင်းရင်းသားပြဿနာဟာ နအဖ အတွက် ‘ဆင်ခေါင်းခွေးမချီနိုင်’ ပြဿနာ ဖြစ်နေတာပဲ။

ဗိုလ် (ဦး) သိန်းစိန်အစိုးရ အကိုင်ရအတွယ်ရ အခက်ဆုံးပြဿနာဟာလည်း လူမျိုးစုပြဿနာဆိုတာ သူတို့မသိမဟုတ် သိတယ်။ လူမျိုးစုလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်း ၁၁ ဖွဲ့မှာ ၁၀ ဖွဲ့နဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးရနေပါပြီ။ သေနတ်သံတွေ မကြားရသလောက် ဖြစ်နေပါပြီလို့ ဘယ်လိုပဲပြောပြော တိုက်ပွဲတွေက ဆက်ဖြစ်နေတာပါ။ အကျအဆုံးတွေကလည်း (သိရသလောက်) ကြောက်မမန်းလိလိပါ။

ကချင်ပြည်နယ်ဘက်မှာ အရပ်သားတွေပါ ထိခိုက်သေကြေကြတာ များလာတော့ အမေရိကန်အစိုးရက သူကောင်းပြုထားလိုက်ပြီ ဖြစ်တဲ့ ဗိုလ်ပြောင်း ဦးသိန်းစိန်အစိုးရအား ‘အရပ်သားများကို ထိခိုက်သေကြေစေပြီး အမျိုးသားပြန်လည် သင့်မြတ်ရေးကို အားယုတ်စေလို့ တိုက်ခိုက်မှုများကို ပြင်းထန်စွာကန့်ကွက်ကြောင်း’ ထုတ်ပြန်ရတော့တယ်။

နအဖ ဘက်ကလည်း ‘၂ နိုင်ငံဆက်ဆံရေးကို ထိပါးသည့် အပြုအမူမျိုး မလုပ်ပါနဲ့’ လို့ တာဝန်ကျေကန့်ကွက်တာမျိုး လုပ်ပြခဲ့တယ်။

တချိန်တည်းလို ဗမာပြည်ဆိုင်ရာ အမေရိကန်သံအမတ်က ‘ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်နှင့် တန်းတူအခွင့်အရေးကိစ္စ အချိန်ယူသည်းခံကြရန်’ တိုက်တွန်းလိုက်ပြန်တယ်။ တကယ်က ဒါတွေဟာ သူတို့ရဲ့ ‘ဒစ်ပလိုမေစီ’ သံတမန်ကစားကွက်တွေပါ။

ခုတော့ ၂ ဘက်စလုံးက အချိန်ယူ (ရွှေ့) ကြ၊ သည်းခံလိုက်ကြပြီး သဘောတူညီချက် ၇ ချက်ဆိုတာ ထုတ်ပြန်ကြေညာလိုက်ကြပါပြီ။

အိုဘားမားက ဗမာသမ္မတကို အိမ်ဖြူတော်ဖိတ်ကာ ကျောသပ်ရင်သပ် လုပ်နိုင်ခဲ့သလို ဗမာဘက်ကလည်း (ဥရောပဘက်မှာ လုပ်ခဲ့သလို) ခွက်ထိုးခံခြင်းအမှုကို ပြုနိုင်ခဲ့ပါပြီ။

လက်နက်မကိုင်ဘဲ နအဖ ခင်းပေးထားတဲ့ လမ်းပေါ်လျှောက်နေရတဲ့ လူမျိုးစုအဖွဲ့အစည်းတွေကကော သူတို့နဲ့ဆိုင်ရာကဏ္ဍတွေမှာ ကျေနပ်မှုရှိကြရဲ့လား။ အဆင်ပြေကြရဲ့လား။

“ကျွန်တော်တို့ပါတီဟာ အများစု အနိုင်ရပေမယ့် အစိုးရဖွဲ့ခွင့် မရဘူး။ ဝန်ကြီးချုပ်ရာထူး မရပါဘူး” လို့ ရခိုင်တိုင်းရင်းသားများတိုးတက်ရေးပါတီက ပြောလာတယ်။

“သစ်မာတန်ချိန် တသိန်းကျော် ထုတ်ယူသုံးစွဲခွင့်ပေးတာမှာ ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရအနေနဲ့ မသိပါဘူး” လို့ သမ္မတနဲ့ တိုင်းရင်းသား ၁၈ ပါတီ တွေပွဲမှာ ရှမ်းလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တဦးက ပြောခဲ့တယ်။

ဒါတွေက ပြည်နယ်ပြည်မ နိုင်ငံရေးအရ ရပိုင်ခွင့်၊ စီးပွားရေးအရ ခွဲဝေမှုအပေါ် မကျေလည်မှုတွေ ရေခဲပြန်ဟပ်လာတာပဲ။

ပြည်ထောင်စုအစိုးရအကျိုးစီးပွားနဲ့ ပြည်နယ်အစိုးရ အကျိုးစီးပွား တဖက်စောင်းနင်းဖြစ်လို့ မကျေနပ်မှုတွေ ပွင့်အန်လာတာပဲ။

ပြည်တွင်းပြည်ပ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကိစ္စတွေမှာလည်း မခံမရပ်နိုင်ဖြစ်ကြပြီး ရှမ်းပါတီကြီး ၂ ခုက ကန့်ကွက်ခဲ့တယ်။ ‘လူထုဘဝ၏ ရေရှည်အကျိုး ဖြစ်ထွန်းမှုကို ထိခိုက်စေနိုင်ပြီး အိုးအိမ်လယ်မြေများ ဆုံးရှုံးစေခြင်း၊ သဘာဝအရင်းအမြစ်များပျက်စီး၍ ရိုးရာအမွေအနှစ်များ တိမ်ကောပျောက်လာခြင်းနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးမှုကို လျော့ရဲစေမှုဆိုးကျိုးများ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်တယ်’ လို့ ထောက်ပြကြတယ်။

တကယ်က သူတို့ပြောတာတွေဟာ ရှမ်းပြည်နယ်ကွက်ကွက်ဖြစ်နေတာ မဟုတ်။ တပြည်လုံးခံနေရတဲ့ကိစ္စတွေပါ။

တိုင်းရင်းသားအရေးဆိုတာကလည်း ယာယီခွေးသိပ်ထားလို့ရတဲ့ကိစ္စမျိုး မဟုတ်။ ဆွေးနွေးပွဲတွေ အကြိမ်ကြိမ်လုပ်၊ နေ့ရွှေ့ညရွှေ့လုပ်၊ မက်လုံးတွေပြခံနေရတဲ့ ခုအခြေအနေကို ဘယ်သူမှ အားရကျေနပ်တင်းတိမ်နေကြတာ မဟုတ်။ မိမိတို့ သေနတ်ကိုင်ထားနိုင်သေးလို့ အဆင့်နေရာပေး ဆက်ဆံနေတာ၊ ဆေးဖော်ကြောဖက် လုပ်နေတယ်ဆိုတာ မသိမဟုတ်။ သမိုင်းနဲ့ချီပြီး အဖိနှိပ်ခံ၊ သွေးခွဲခံ၊ သွေးစုပ်ခံနေရတဲ့ ဘဝမို့ မိမိတို့အမျိုးသား (ကိုယ်စီ) ရဲ့ အနာဂတ်အကျိုးစီးပွားအတွက် မိမိတို့အရေးကို စစ်အုပ်စု စစ်တိုင်းအစိုးရလက်ထဲ ဘယ်သူမှ ဝကွက်မထားဘူးလို့ နားလည်တယ်။ အနားယူအားမွေးနေကြတာပဲ ဖြစ်တယ်။

စီးပွားရေး

‘ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှုန်းဟာ လူ ၁၀၀ မှာ ၂၆ ဦးက ဆင်းရဲနွမ်းပါးနေပါပြီ။ ပျမ်းမျှအလုပ်လက်မဲ့နှုန်းဟာ လူ ၁၀၀ မှာ ၄၀% ရှိနေတယ်’ လို့ ကြံ/ဖွဲ့ အစိုးရဘက်က အသံပစ်လာပါတယ်။ နိုင်ငံတကာထွက်တောင်းရမ်းဖို့ ခြေဆင်းပျိုးလိုက်ခြင်းပါ။

‘လက်နဲ့ခွက်’ ရှိရင် ထမင်းမငတ်ပါဘူးဆိုတဲ့ခေတ် ရောက်လာပါပြီ။

ဒါဟာ အဘက်ဘက်က ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နေပါတယ်လို့ တလျှောက်လုံးလိမ်ညာကြားဝါခဲ့တဲ့ ‘သန်းအေးညွန့်’ တို့ရဲ့ လေတလုံးမိုးတလုံးခေတ် ပြည့်ဖုံးကားချလိုက်ခြင်း ဖြစ်တယ်။ ဒီအသံဟာ တိုင်းပြည်အတွက်တော့ ဒုတိယအကြိမ် သေမင်းခေါင်းလောင်းသံပါပဲ။ ပထမအကြိမ် ကြားခဲ့ရတာက ဗိုလ်နေဝင်းလက်ထက်မှာပါ။ တိုင်းပြည်ကို လူမွဲစာရင်းဝင် (LDC) နိုင်ငံအဖြစ် ကြေညာစဉ်က ဖြစ်တယ်။

ခုတော့ တိုင်းပြည်ဟာ လူတန်းစားကွာဟမှု ကြီးသည်ထက်ကြီးလာနေတယ်။ နအဖ ထိပ်သီးပိုင်းတွေနဲ့ ခရိုနီလူနည်းစုဆိုမှာ ကြွယ်ဝမှု၊ ပြည့်စုံပိုလျှံမှု၊ ဘဏ္ဍာဥစ္စာစုပုံမှုတွေ များသည်ထက် များလာလေလေ အလုပ်သမား၊ လယ်သမား၊ အောက်ခြေဝန်ထမ်းတွေနဲ့ မြို့နေဆင်းရဲသားတွေရဲ့ ဘဝက ကျပ်တည်းသည်ထက် ကျပ်တည်းလာလေ ဖြစ်နေတယ်။

LDC စာရင်းဝင်နိုင်ငံ၊ ကြွေးမြီ အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၁၁) ဘီလျံကျော်နဲ့ ဆင်းရဲမွဲတေနေတဲ့သူက ၂၆% ရှိတဲ့ နိုင်ငံမှာ သူတို့ ဘယ်လိုလုပ် ချမ်းသာနေကြသလဲ။ အားလုံးသိတယ်။ ပညာတတ်တွေမှ သိတာမဟုတ်။ ဘဝနဲ့ပေးဆပ်နေကြရတဲ့ ပြည်သူတွေက ပိုသိတယ်။ လယ်သမားတွေရဲ့ မြေယာလက်လွတ်ဆုံးရှုံးမှု တစထက်တစ များလာတယ်။ ဆင်းရဲလယ်သမားအိမ်ထောင်စုတွေရဲ့ မြေမဲ့ယာမဲ့နှုန်းဟာ ၂၀၀၅ ခုနှစ်မှာ ၃၄% ရှိနေရာမှ ယခု ၃၈% ရှိလာတယ်။ လယ်မရှိတာဟာ ဆင်းရဲမွဲတေမှုရဲ့ အခြေခံပဲ။ တပြည်လုံး ဂယက်ရိုက်တဲ့ကိစ္စပဲ။

ဒါပေမဲ့ သမ္မတ (ဗိုလ်) သိန်းစိန်တို့ အစိုးရအဖွဲ့က တရုတ်၊ ထိုင်း ဓာတ်ငွေ့ပိုက်လိုင်းတွေက ဝင်လာမယ့်ငွေတွေ၊ နိုင်ငံတကာက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံလာမယ့်ငွေတွေကို မျှော်ကိုးပြီး တွက်ချက်နေကြပုံရတယ်။ ဂျပန်၊ အီးယူ၊ IMF က လျှော်ပစ်လိုက်တဲ့ အကြွေးတွေနဲ့ နောက်ထပ်ချေးငွေ၊ ပံ့ပိုးငွေတွေကြောင့်လည်း အားတက်နေကြဟန်တူတယ်။

ဒါကြောင့် သမ္မတလုပ်တဲ့သူက ကြီးကျယ်ခမ်းနားတဲ့ မိန့်ခွန်းတခု ပြောခဲ့တယ်။ “စီးပွားရေးတိုးနှုန်း တနှစ် ၇.၇% ရှိမည်။ ၅ နှစ် အတွင်း နိုင်ငံတော်စီးပွားရေး ၃ ဆ တိုးမည်” (ထိုသို့ဖြစ်ရန် တနှစ် ၂၅% ရှိရန် လိုအပ်သည်။) ဆိုတဲ့မိန့်ခွန်း။

“မဖြစ်နိုင်ဘူး” ဆိုတဲ့ အသံတွေ ကျယ်လာတော့မှ စိတ်ဓာတ်တက်ကြွလာအောင် ပြောပေးရတာပဲလို့ လျှော့ချပစ်လိုက်တယ်။ တကယ်က သူ့မိန့်ခွန်းဟာ “ထမင်းတနပ်လျှော့စားကြပေါ့” လို့ ပြောတဲ့ သူ့ လယ်/ဆည် ဝန်ကြီးတို့၊ လျှပ်စစ်မီးမရလည်း ဖယောင်းတိုင်မီးနဲ့ နေကြရင်ဖြစ်တာပဲလို့ ပြောခဲ့တဲ့ သူ့အကြံပေးအရာရှိတို့ထက် ဆိုးတယ်။ လက်ညှိုးထိုးစရာ ဖြစ်လာတာကတော့ ၃ ယောက်စလုံးက တပ်မတော်ရဲ့ ဦးဆောင်မှုအခန်းဆိုတာကို အသက်ပေးစောင့်ရှောက်နေကြတဲ့ စစ်ဗိုလ်လူထွက်တွေ ဖြစ်နေကြတာပဲ။

အမေရိကန်၊ ဂျပန်၊ အီးယူတို့နဲ့ အဆင်ပြေလာကြပြီးနောက်မှာ **ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု**ဆိုတဲ့စကားလုံးဟာ ဗမာပြည်မှာ မစားရဝေမန်း ဖြစ်လာတယ်။ ငွေကြေးပမာဏကို ဘီလျံချီပြောမှ ခံတွင်းတွေ့လာကြတယ်။ အိုဘားမား၊ အာဘေး၊ ဂျော့ဆိုးရော့စ်တို့ကို ခရစ်စမတ်ဖိုးဖိုးတွေ့လို့

သတ်မှတ် မျက်နှာချိုသွေးကြတော့တယ်။ ဒါပေမဲ့ ပုံပြင်ထဲက ဖိုးဖိုးဆန်တာကလော့စ်က ပေးတာသာရှိပြီး ပြန်ယူသွားတာ မရှိဘူး။ ဒါကို သိကြဖို့လိုတယ်။

ခုတော့ ကမ္ဘာပတ်ပြီး အဆီစားအသားမျိုလာတဲ့ နိုင်ငံတကာကော်ပိုရေးရှင်းကြီးတွေ မြေစမ်းခရမ်းပျိုး စတင်ဝင်ရောက်လာကြပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ ငွေက လိုက်မလာသေးတော့ စီမံကိန်းသမားတွေ ဆန့်ငင်ဆန့်ငင် ဖြစ်နေကြတာ တွေ့ရတယ်။

၁၉ ရာစုက တရုတ်ပြည်ခံရပုံကို သမိုင်းဆရာတွေက ‘စိနဖရဲသီးကို ခွဲဝေစားသုံးကြခြင်း’ လို့ ခေါင်းစဉ်ပေးခဲ့တယ်။ ဒီခေတ်က အမြောက်တင်သင်္ဘောပေါ်လစီကို ကျင့်သုံးတဲ့ နယ်ချဲ့ခေတ်မဟုတ်တော့ဘူး။ သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ ဝင်လာပြီး အဆီအနှစ်တွေ ထုတ်ယူသွား၊ အခွံနဲ့ အရိုးသာ ချန်ထားခဲ့တဲ့ စီးပွားရေးနယ်ချဲ့ခေတ် ဖြစ်တယ်။

ပြည်တွင်းရေခံမြေခံကလည်း လူတစ်ချင်းသာအောင် အရင်လုပ်၊ နောက်မှတိုးချဲ့ပြီး တပြည်လုံးချမ်းသာအောင်လုပ်ဆိုတဲ့ အတွေးအခေါ်က အပေါ်စီးရနေတဲ့ခေတ် ဖြစ်နေတယ်။ အရင်းအနှီးနဲ့အတတ်ပညာတွေ သယ်ဆောင်လာတဲ့ နယ်ကျော်အရင်းရှင်ကြီးတွေနဲ့ လက်ဝေခံလုပ်လိုတဲ့ စစ်တပ်ဗျူရိုကရက် လက်ဝါးကြီးအုပ်အရင်းရှင်စနစ် ပေါင်းစည်းဖို့ စခြေလှမ်းနေကြပြီမို့ တိုင်းပြည်ကတော့ အရိုးပြိုင်းပြိုင်းနဲ့ပဲ ကျန်တော့မှာပါ။

ပညာရေး

၂၀၀၂ ခုနှစ် ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနက ထုတ်ပြန်ချက်အရ ‘ဗမာပြည်မှာ နှစ်စဉ် ကျောင်းသား ၆ သိန်းကျော်ဟာ အခြေခံပညာ ကျောင်းတွေကို စွန့်ခွာပြီး ကျောင်းသားအများစုဟာ မူလတန်းအဆင့်မှာပဲ နတ်ထွက်ကြရတယ်’ လို့ ဖော်ပြတာ ဖတ်ရတယ်။

ကျေးရွာရပ်ကွက် စုစုပေါင်းရဲ့ ၄၀% ကျော်မှာ အခြေခံပညာကျောင်းတွေ ဖွင့်လှစ်ထားနိုင်ခြင်း မရှိသေးဘူးလို့လည်း သိရတယ်။

ဒီအခြေခံပေါ်က ရှုမြင်ကြည့်ရင်ကို တိုင်းပြည်ရဲ့ ဘက်စုံယိုယွင်းစုတ်ပြတ်နေတဲ့ အခြေအနေကို ဆဝါးနိုင်ကြပါတယ်။ ပညာရေးကိစ္စတစ်ခုတည်းရဲ့ ဖော်ပြချက်က တနိုင်လုံးရဲ့ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုစတဲ့ ဘက်တွေကို ရှေ့တဆင့် တွန်းတင်ဖို့ မပြောနဲ့ ချောက်ထဲထိုးမကျအောင် ဘရိတ်အုပ်ဖို့ပင် ခပ်ခက်ခက်ဖြစ်နေတာ တွေ့ရတယ်။

ပညာရေးအတွက် တိုင်းချစ်ပြည်ချစ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ ပညာရှင်တွေ ရင်လေးနေတာ ကြာပါပြီ။ ကောင်းမွန်တဲ့အကြံဉာဏ်တွေ ပေးနေတာလည်း တွေ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ပြည်တွင်းစစ် နှစ် ၆၀ ကျော်ကာလမှာ ကာကွယ်ရေးဘတ်ဂျက်က ထိပ်တက်နေတယ်။ ပညာရေးအသုံးစရိတ်က အောက်ခြေကပ်နေတယ်။ အဆင့်မီပညာရေး ဘယ်လိုအကောင်အထည်ဖော်နိုင်ပါ့မလဲ။

ပညာရေးအတွက် အားရစရာ ခေါင်းစည်းတွေနဲ့ ဆီမီနာတွေ၊ ဝါခါရှေ့တွေ လုပ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ စေတနာကို ကျွန်တော်တို့ လေးစားပါတယ်။ အသိအမှတ်လည်း ပြုပါတယ်။

သူတို့တတွေ ပညာရေးလွတ်လပ်ခွင့်၊ ဆရာတွေ အရည်အချင်းမြှင့်တင်နိုင်ရန် ငွေကြေးအလုံအလောက်ထုတ်ပေးဖို့၊ အခွင့်ထူးခံပညာရေး မဖြစ်အောင် စံနစ်ကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲဖို့ တင်ပြနေတာကို ကျွန်တော်တို့ ထောက်ခံပါတယ်။ လူတိုင်းစာတတ်ဖို့ အရေးကြီးကြောင်း၊ မတတ်ရင် တိုင်းပြည် မတိုးတက်နိုင်ဘူး၊ တို့ကနန်းဆိတ်ကနန်း ပြုပြင်လို့ မရဘူး၊ တော်လှန်ရေးကြီးသဖွယ် အမြစ်ကလွန်ပြီး လုပ်ရမယ်လို့ ပြောတာကိုလည်း အားရတယ်။

တဖက်မှာ ကိုလိုနီပညာရေးမှ အမျိုးသားပညာရေး၊ နောက် ဒီမိုကရေစီပညာရေး ဆောင်ပုဒ်တွေနဲ့ ခေတ်အဆက်ဆက်တောင်းဆို တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့တဲ့ ကျောင်းသားတွေကလည်း ထုနဲ့ထည်နဲ့ ရှိနေတယ်။ ၆၂ ခုနှစ် ဇူလိုင်ကစပြီး ဒီကျောင်းသူကျောင်းသားတွေဟာ ပစ်သတ်ခံရသူက ခံရ၊ လက်နက်စွဲကိုင်သူကကိုင်၊ ထောင်ကျသူကကျ၊ ကျောင်းထုတ်ခံရသူခံရ၊ တိုင်းခြားပြည်ခြား ထွက်ပြေးရသူကပြေးနဲ့ ဘဝအပျက်ခံပြီး ပေးဆပ်ခဲ့ကြတယ်။

ဒါပေမဲ့ သူတို့ရဲ့အားသာချက်က သူတို့ရဲ့လှုပ်ရှားမှုတိုင်းဟာ ပြည်သူတွေအတွက် ဦးထိပ်ထား တိုက်ပွဲဝင်နေကြခြင်း ဖြစ်တယ်။ အဆက်မပြတ် ပြည်သူတွေနဲ့အတူ တိုက်ပွဲဝင်နေကြခြင်း ဖြစ်တယ်။ ဒါ့ကြောင့်လည်း သမဂ္ဂတွေ မကြေနိုင်မသေနိုင် ဖြစ်နေတာပါ။ ကျောင်းသားဆိုတာ ရှိနေသမျှ **ကျောင်းသားသမဂ္ဂ** ရှိနေမှာပါ။ ပြည်သူတွေ ရှိနေသရွှိ အလုပ်သမားသမဂ္ဂ၊ လယ်သမားသမဂ္ဂ၊ ကျောင်းသားသမဂ္ဂတွေ ရှိနေမှာပါ။ ကျောင်းသားသမဂ္ဂက ကျောင်းသားတွေရဲ့နှစ်နာချက်တွေ ဖော်ထုတ်ပြီး အခွင့်အရေးတွေရအောင် ကျောင်းသားထုကို ခေါင်းဆောင်ပြီး သင့်တော်သောပုံစံနဲ့ တိုက်ပွဲဆင်သွားပါလိမ့်မယ်။

သူတို့တတွေဟာ -

ငွေချို့တဲ့သူတွေက ပညာရေးကို ငွေနဲ့စက်ပြီး ဝယ်နေကြတာကို မကျေနပ်ကြဘူး။ အခွင့်ထူးခံ အနည်းစုကပဲ ပြည်ပထွက် ပညာသင်နေနိုင်ကြတာကို ဘဝင်မကျကြဘူး။ ပညာရေး အဆင့်နိမ့်ကျသွားကာ ဘွဲ့ရအလုပ်လက်မဲ့တွေ စုပုံလာတာကို မချီတင်ကံ ဖြစ်ကြတယ်။ ပညာရေးနဲ့မအပ်စပ်တဲ့ နားမလည်တဲ့ စစ်ဗိုလ်ဟောင်းသစ်တွေက ပညာရေးဌာနတွေကို ကြိုးကိုင်ညွှန်ကြားနေတာလည်း ဆရာဆရာမများ နည်းတူ မခံချိမခံသာ ဖြစ်ကြတယ်။

သူတို့တတွေဟာ -

နိုင်ငံရေးအရ အညွန့်ချိုးဖို့နဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးအရ ဖိနှိပ်ဖို့ ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် တက္ကသိုလ်တွေ၊ ကောလိပ်တွေကို ဝေးလံသီခေါင်တဲ့ အရပ်တွေဆီ ဖြန့်ခွဲ၊ ဆရာဆရာမနဲ့ ပညာရေးဝန်ဆောင်မှု၊ ပရိဘောဂတွေ မပြည့်စုံ၊ ဖြစ်ကတတ်ဆန်း ဘွဲ့ရအလုပ်လက်မဲ့တွေ မွေးထုတ်ပေးနေတဲ့ စစ်ကွန်ပညာရေးကို စက်ဆုပ်ရွံရှာနေကြတယ်။

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုတွေရဲ့ ပညာရေး၊ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားမိသားစုတွေရဲ့ ပညာရေးကိစ္စတွေမှာလည်း မျက်ခြည်မပြတ်၊ ကျောင်းတက်ချိန်၊ စာမေးပွဲဖြေချိန်တွေ ကမောက်ကမဖြစ်တာကအစ ပညာရေးအဟောသိကံ ဖြစ်ကြရတာတွေအဆုံး အားလုံးကို ဖော်ထုတ်တင်ပြနေကြတာ တွေ့ရတယ်။

ဒီအဖြစ်မျိုးတွေ ဆက်မဖြစ်ရအောင် ပြည်သူတွေ စစ်ဖိနှိပ်အောက်က လွတ်မြောက်ရအောင် သူတို့ကြိုးပမ်းနေတာကို ကျွန်တော်တို့ အသိအမှတ်ပြုပါတယ်။

နိုင်ငံတော် အကြမ်းဖက်မှုများ

တိုင်းပြည်မှာ လောင်စာတွေက များတယ်။ လူမျိုးရေး၊ ဘာသာရေး၊ လူမှုရေး၊ အနာဆွေးတွေ မနည်းမနော့ရှိတယ်။

ရခိုင်မှာ ကျောက်နီမော်ကိစ္စ ပေါ်လာတယ်။ ဖြစ်တတ်တဲ့ ရာဇဝတ်မှုတစ်ခုပဲ။ ဒါပေမဲ့ သမိုင်းနောက်ခံတွေအကြောင်းပြုပြီး လူမျိုးရေး၊ ဘာသာရေးကိစ္စအဖြစ် ရုပ်လုံးဖော်လာကြတယ်။

နောက်တောင်ကုတ်အရေးအခင်း ပေါ်လာတယ်။ နေ့ခင်းကြောင်တောင် မြို့လယ်ကောင်မှာ အစ္စလာမ်ဘာသာဝင် ခရီးသည်လူတစ်စုကို လူအုပ်ကြီးက ဝိုင်းဝန်းသတ်ဖြတ်လိုက်တဲ့ကိစ္စ၊ အုပ်ချုပ်ရေး လက်လှမ်းမီတဲ့နေရာ - စစ်တပ်နဲ့ရဲ့ ရှိနေပါလျက် လွှတ်ပေးထားလိုက်တယ်။ ပွဲကြည့်ပရိသတ်အဖြစ် ခံယူရပ်ကြည့်နေကြတယ်။

ခု ရခိုင်မှာ ဘယ်သူဖြစ်ဖြစ် နေရထိုင်ရ၊ စားရသောက်ရတာ လုံခြုံမှု မရှိတော့ဘူး။

ဗကပ က ဒီကိစ္စကို စိုးရိမ်တယ်။ ကျောက်ဆည်အရေးအခင်းကိစ္စကိုလည်း မမေ့သေးဘူး။ ဒီတခါ မူဆလင် တော်တော်များများရှိတဲ့ ဗမာပြည်အလယ်ပိုင်းမှာ ထပေါက်ကွဲကြရင် တပြည်လုံး အထိန်းရအသိမ်းရ ခက်သွားလိမ့်မယ်လို့ အတွင်းပိုင်းမှာ တွက်ဆတာ၊ သတိပေးတာ ရှိခဲ့တယ်။

မိတ္ထီလာအရေးအခင်း ပေါ်လာတယ်။ တချို့က ဒီလိုဖြစ်လာမယ်ဆိုတာ ကြိုသိနေကြတယ်လို့ ဆိုတယ်။ ဒါဟာ ကြိုတင်ကြံနေသူတွေရဲ့ သတင်းအစအန ရထားကြလို့လည်း ဖြစ်နိုင်တယ်။

မိတ္ထီလာကိစ္စက ရှောင်တခင်ကိစ္စပါ။ ဆိုးသွားတာက ၂ ဘက် ပဋိပက္ခမှာ လူမျိုးမတူ ဘာသာမတူသူတွေ ဖြစ်နေတာပဲ။ ချက်စောင့်နေတဲ့ အကြံသမားတွေ အကွက်ဝင်သွားပါပြီ။ ဒာယင်း (ဒီပဲယင်း) မှာ လက်စွမ်းပြခဲ့တဲ့ ငုပ်လျှိုးစွမ်းအားရှင်တွေအတွက် အလုပ်ပေါ်လာပြန်ပြီ။ ဒီကနေ တပြည်လုံး ပြန့်နှံ့သွားတာ ဖြစ်တယ်။

ကုလသမဂ္ဂလူ့အခွင့်အရေးကိုယ်စားလှယ် မစ္စတာကင်တားနားကတော့ ရှင်းရှင်းလင်းလင်းပဲ ပြောတယ်။ မိတ္ထီလာကိစ္စမှာ အစိုးရထိပ်ပိုင်းခေါင်းဆောင်များ တိုက်ရိုက်ပါဝင်ပတ်သက်နေတယ်လို့ ထုတ်ဖော်လိုက်ပါတယ်။

မိတ္ထီလာဟာ တပ်မြို့တမြို့ပဲ။ မြို့လယ်ကောင် သတ်ဖြတ်နေတာကို (တောင်ကုတ်မှာလို) ရဲတွေက ကားနားက စောင့်ကြည့် နေကြတယ်။ တားဆီးမှု မလုပ်။ (အမိန့်မရ) လို့ဆိုပဲ။

ခု မေလ ၂၈ ရက်နေ့ (မြစ်ကြီးနားမှာ ဦးအောင်မင်း စကားပြောယဉ်ကျေးမှု ထွန်းကားနေချိန်) တပ်မြို့တမြို့ဖြစ်တဲ့ လားရှိုးမှာ ရခိုင်၊ မိတ္ထီလာ ပုံစံတူ မူဆလင်ဆန့်ကျင်ရေး အဓိကရုဏ်းတခု ပေါ်လာပြန်တယ်။ ပုဒ်မ ၁၄၄ ထုတ်လိုက်ရပြန်ပါပြီ။

ချုပ်ပြောရရင် စိတ်ကူးယဉ်နေကြတဲ့ စကားပြောယဉ်ကျေးမှု မထွန်းကားဘဲ နိုင်ငံတော်အကြမ်းဖက်ယဉ်ကျေးမှုသာ ထွန်းကားနေတာသာ တွေ့နေရတယ်။ စစ်အာဏာရှင်စနစ်ဆိုတာကလည်း လူထုအားမပါဘဲ ဘယ်သူ့စကားမှ နားထောင်တတ်ကြတဲ့သူတွေ မဟုတ်ဘူး။

ဒါမျိုးတွေ ဆက်ကာဆက်ကာ ဖြစ်နေလိမ့်ဦးမယ်လို့ တွက်ဆထားတယ်။ ၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲနီးလေ အကွက်စိပ်စိပ် ပေါ်လာလေ ဖြစ်နိုင်တယ်။ ရွေးကောက်ပွဲကာလမှာ ဖိလစ်ပိုင်မှာ အစိုးရလက်ရာမကင်းတဲ့ ဒေသဆိုင်ရာတွေက တဖက်အုပ်စုကို အစုလိုက်အပြုံလိုက် သတ်ဖြတ်တာမျိုးတွေ ဖြစ်လာမှာ ကြိုစိုးရိမ်မိတယ်။

အချက်အလက်တွေ စုံလာတာနဲ့ ခိုင်ခိုင်မာမာကောက်ချက်ချလာနိုင်ပြီ။ ယနေ့တိုင်းပြည်မှာ ပေါ်ပေါက်နေတဲ့ ဘာသာရေး၊ လူမျိုးရေး အဓိကရုဏ်းတွေ၊ စစ်ပွဲတွေဟာ စစ်အုပ်စု အလိုကျ ‘ပေါ်စေ’ ‘ပျောက်စေ’ ဖြစ်နေရတဲ့ကိစ္စတွေပဲ။

နိဂုံးပိုင်း

မျက်ခြည်မပြတ်သင့်သည့် တည်ဆဲအခြေအနေနဲ့ပြဿနာများ

၁။ ၂၀၀၈ အခြေခံဥပဒေ မဖျက်သိမ်းနိုင်ရင်

လတ်တလောတာဝန်များတွင် အဓိကအကျဆုံးနဲ့ အချက်အချာအကျဆုံးတာဝန် ဖြစ်တယ်။ ဒီဥပဒေဟာ စစ်အုပ်စိုးမှုကို အသက်ဆက်ထားတဲ့ဥပဒေ ဖြစ်တယ်။ မဖျက်သိမ်းဘဲနဲ့တော့ ပြည်သူတွေ မလွတ်မြောက်နိုင်။

ပြင်ရေး၊ အသစ်ပြန်ရေးဆွဲရေး၊ အတွင်းဝင်ဖျက်ရေး၊ အပြင်မှာဖျက်ပြီး အတွင်းသို့ ယူသွားရေးဆိုတဲ့ မူကွဲတွေ ရှိတယ်။ လမ်းပြမြေပုံ ၇ ချက်၊ ၂၀၀၈၊ ၂၀၁၀၊ ကာလုံ (သမ္မတ၊ လွှတ်တော်၊ ကာချုပ်) တဆက်တစပ်တည်းပဲ။ ၂၀၀၈ လွှတ်တော်ထဲဝင်ပြီး ၂၀၀၈ ကို ဖျက်ဖို့ဆိုတာ ကမ္ဘာပေါ်မှာ ဒီလိုအဖြစ်မျိုး အစဉ်အလာမျိုး ဘယ်မှာမှ မရှိဖူးဘူး။ ၂၀၀၈ က ခွင့်ပြုထားတဲ့ စစ်တပ်က အာဏာသိမ်းပြီး ဖျက်မှပဲ ရနိုင်မယ်။ အတွင်းဝင်ပြီး ဖျက်လို့မရ၊ ဖွင့်ချတာပဲ လုပ်နိုင်မယ်။ ဒါ့ကြောင့် ၂၀၀၈ ဖျက်သိမ်းရေးကို လူထုအား (အပြင်ကအား) နဲ့ ဖျက်မှရမယ်လို့ ရင်ခံပါတယ်။

အားလုံးပါဝင်တဲ့ (ဗကပ တော့ မပါ) ၂၀၀၈ ပြင်ရေး ညီလာခံဆိုတာကကော ဘာလဲ။ ၂၀၀၈ ကို လွှမ်းမိုးနိုင်တဲ့ အခွင့်အာဏာ ရှိရဲ့လား။ သောင် ၂ ပင်လောက်တောင် အခွင့်အာဏာ မရှိတဲ့ သောင် ၂ ပင်လို ညီလာခံမျိုးလား။ ပြုပြင်ရေးမှိုင်းနဲ့ အချိန်ဆွဲနေတာလိုပဲ မြင်ပါတယ်။

၂။ ဦးပိုင်မဖျက်သိမ်းဘဲ ဒီအတိုင်းသွားနေရင်

တိုင်းပြည်ရဲ့ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကြီးအားလုံးကို (အခွန်မဆောင်ဘဲ) ချုပ်ကိုင် လုပ်ကိုင်ခွင့်ရနေတဲ့ ဒီကုမ္ပဏီကြီးဟာ စစ်အုပ်စုရဲ့ အသက်ဘူး ဖြစ်တယ်။ တပ်မတော် သက်သာချောင်ချိရေးအတွက်ဆိုသော်လည်း အောက်ခြေတပ်သားထု အကျိုးမခံစားရ၊ စစ်အုပ်စုက လက်ဝါးကြီးအုပ်စံစားနေတဲ့ ငွေတွင်းကြီး ဖြစ်နေတယ်။ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနလက်အောက်ရှိ မြန်မာ့စီးပွားရေးကော်ပိုရေးရှင်းနဲ့ စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာနလက်အောက်ရှိ မြန်မာ့ရေနံဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်းတို့ဟာလည်း ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိတဲ့ ဦးပိုင်ရဲ့စားကျက် ဖြစ်နေတယ်။

ဦးပိုင်ရဲ့ဒဏ်ကို တတိုင်းပြည်လုံး ခံစားကြရတယ်။ စီးပွားရေးတွေ ကသောင်းကနင်း ဖြစ်ကုန်တယ်။ လုပ်ငန်းကိုင်ငန်းတွေ ချွတ်ခြိုကျကုန်တယ်။ အမျိုးသားအရင်းရှင်တွေ အညွန့်ကျိုးကုန်တယ်။

ခုတော့ အခွန်ဆောင်ပါမယ် ဖြစ်လာတယ်။ ဒါကိုက ဆက်လည်း လုပ်သွားမယ်ဆိုတဲ့သဘောပဲ။

၃။ စစ်အုပ်စုနဲ့ခရိုနီတွေရဲ့ လက်ဝါးကြီးအုပ်စီးပွားရေးတွေ ဒီအတိုင်းလွှတ်ပေးထားရဦးမယ်ဆိုရင် -

သူတို့ကြောင့် အခြေခံလူတန်းစားတွေဖြစ်တဲ့ အလုပ်သမား၊ လယ်သမားတွေ ဘဝပျက်ကုန်ကြရတယ်။ လုပ်ငန်းရှင်လေးတွေ ချွတ်ခြိုကျကုန်တယ်။ ထုတ်လုပ်ရေးအင်အားစု ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား (၆ သန်းခန့်) ပြည်ပထွက် အလုပ်လုပ်ကြရတယ်။

သူတို့ရဲ့လက်တံတွေ မရိုက်ချိုးနိုင်ရင် အခြေအနေတွေ ဒီထက်ဒီ ဆိုးဝါးလာလိမ့်မယ်။

၄။ သိမ်းထားတဲ့ လယ်မြေတွေ လယ်သမားတွေ လက်ထဲပြန်မရောက်ရင်

လယ်သမားတွေ လိုချင်တာက ‘လယ်လုပ်သူ လယ်ပိုင်ရေး’ ဖြစ်တယ်။ လွှတ်တော်ဆိုတာကြီးက ‘လယ်သမားအကျိုး ကာကွယ်မြှင့်တင်သည့်ဥပဒေ’ ဆိုတာနဲ့ လမ်းလွှဲထားတယ်။

လက်ငင်းဖြေရှင်းပေးဖို့ လိုတာက သိမ်းထားတဲ့ လယ်ယာမြေတွေ တောင်သူလယ်သမားထံ ပြန်အပ်ရေး ဖြစ်တယ်။

၅။ အလုပ်သမားတွေရဲ့ ဘဝပြည့်စုံဖို့အောင် လုပ်မပေးနိုင်ရင် -

ပထမဆုံး လိုအပ်တာက အစိုးရ၊ ခရိုနီတွေနဲ့ ပုဂ္ဂလိကပိုင် (နိုင်ငံခြားသားရော၊ တိုင်းရင်းသားများရော ပါတယ်။) အလုပ်ရုံစက်ရုံလုပ်ခင်းတွေမှာ ရှိတဲ့ အလုပ်သမားတွေရဲ့ ရပိုင်ခွင့်တွေ အပြည့်အဝရရှိရေး၊ အလုပ်လက်မဲ့တွေ လုပ်ခွင့်ဝင်ခွင့်ရရှိရေးအတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းတွေ ဖန်တီးပေးရေး၊ ကြိုရာကျပန်း တဝမ်းတခါး လုပ်ကိုင်စားနေရသူများကို အနှောက်အယှက် မပြုရေး။

လွှတ်တော်က လမ်းလွှဲထားတဲ့ (အလုပ်သမားအကျိုးစီးပွား ကာကွယ်ရေးဥပဒေ) နဲ့ ဖြေရှင်းမရ။

ဒီလူတန်းစားဟာ တနေ့တခြား ကြီးထွားလာနေတဲ့ အင်အားစုကြီး ဖြစ်တယ်။ ဈေးပေါတဲ့ လုပ်သားအဖြစ် ပြည်တွင်းပြည်ပ သွေးစုပ်ခံနေရတဲ့ လူတန်းစားဖြစ်တယ်။ ပြည်ပရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတွေက နှစ်စဉ်ပြန်ပို့ပေးနေတဲ့ငွေ (၁၀ ဘီလီယံ) ကျော်ဟာ နှစ်စဉ်ဓာတ်ငွေ့ကရတဲ့ ဝင်ငွေထက် ပိုများတယ်လို့ တွက်ချက်ပြမှုတွေ ရှိတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း လုပ်ရည်ကိုင်ရည်မရှိတဲ့ စစ်တပ်ပိုင်းအစိုးရဟာ ဒီဝင်ငွေကို လက်လွှတ်မခံနိုင်ဖြစ်ပြီး ဒီရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား အနေအထားကို ဆက်တည်ရှိအောင် လုပ်ထားနိုင်တယ်။

ဒါကို အလုပ်သမားသမဂ္ဂတွေနဲ့ ကွန်ရက်တွေက မျက်ခြည်ပြတ်ခံလို့ မဖြစ်ဘူး။

၆။ တိုင်းရင်းသားတွေကို စစ်ခင်းနေတာ မရပ်ဆိုင်းရင် -

၄၈ ခုနှစ်က စခဲ့တဲ့ ‘ပြည်တွင်းစစ်’ က ၆၅ နှစ် ကြာခဲ့ပြီ။ ဖဆ ဆိုရှယ်လစ်တွေ ဖန်တီးခဲ့ပြီး စစ်အစိုးရအဆက်ဆက်က ပိုက်ထွေးမွှေးမြူထားဆဲ ‘အမင်္ဂလာ’ ကိစ္စ ဖြစ်တယ်။ ပြည်သူတွေနဲ့ အောက်ခြေတပ်မှူးတပ်သားတွေ လောင်မီးအကျခံကြရပြီး စစ်အုပ်စုဆွေစဉ်မျိုးဆက်နဲ့ သူတို့မိတ်ဖက် ခရိုနီတွေ စားမကုန် လှူမခန်းတဲ့ ‘ရတနာအိုးကြီး’ ဖြစ်နေတယ်။

ပြည်သူကို ကိုယ်စားပြုပြီး ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း တင်ပြခဲ့တဲ့ ‘သူမသာ ကိုယ်မနာ’ ငြိမ်းချမ်းရေးလမ်းစဉ်ဟာ ခုအထိ ရှင်သန်ဆဲ ဖြစ်တယ်။ ဒါကို လက်ကိုင်ပြုကြရပါမယ်။

အခုလည်း အုပ်စိုးသူဘက်က ပင်လုံပုံသဏ္ဍာန်တမျိုးဆောင်ပြီး ကျယ်ကျယ်လောင်လောင် လုပ်လာပြန်ပါတယ်။ မညာစတမ်း ပြောကြကြေးဆိုရင် ပြေလည်သွားမှာကို အစိုးရိမ်ဆုံးလူတွေဟာ စစ်အုပ်စုပဲ ဖြစ်တယ်။ သူတို့အထဲက ကိုယ်ကျိုးအကြည့်ဆုံးလူတွေဟာ ငြိမ်းချမ်းရေးကိစ္စကို မပျက်ပျက်အောင် ဖျက်ပါလိမ့်မယ်။ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ကို သူတို့အပိုင်ကိုင်လိုက်နိုင်ပြီဆိုရင် သမိုင်းတကျော့ ပြန်လည်သွားနိုင်တယ်။

သမ္မတဖြစ်သူရဲ့နောက်မှာ ဦးသန်းရွှေ အမှုပြုတဲ့ စစ်အုပ်စုနဲ့ ‘စစ်အုပ်စုသစ်’ တို့ ရှိနေတယ်။

ဒါကြောင့်ပဲ သမ္မတဦးသိန်းစိန်က အင်တာဗျူးတခုမှာ ‘အရှည်တည်တံ့တဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးရဖို့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အားထုတ်မှုတွေ ဘယ်လိုဖြစ်လာမယ်ဆိုတာ အတိအကျကတော့ မသေချာသေးပါဘူး’ လို့ ဖြေသွားတယ်။ ဒါ့ကြောင့် သူတို့ဖြေရှင်းမယ့်ပြောတဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးကိစ္စ အားတက်စရာမရှိပါ။ ပြည်သူအတွက် အာမခံချက်ပေးတာ မရှိပါဘူး။

တကယ်က ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးကိစ္စမှာ ပြည်သူ့ဆန္ဒနဲ့အညီ ဖော်ဆောင်ပေးရမှာပါ။ ဒီကိစ္စ ကျွန်တော်တို့ အလေးထား စောင့်ကြည့်နေပါတယ်။

၇။ လူတန်းစားလူ့အလွှာအသီးသီးရဲ့ သမဂ္ဂများ လွတ်လပ်စွာဖွဲ့စည်းခွင့်၊ လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ခွင့်၊ စည်းရုံးခွင့်၊ လှုပ်ရှားခွင့်၊ ဖြေရှင်းခွင့်ရှိဖို့ လိုတယ်။

တွေ့နေရတာက လွတ်တော်ကချပေးတဲ့ အလုပ်သမားဆိုင်ရာဥပဒေကို အလုပ်သမားတွေက လက်မခံ၊ လယ်သမားဆိုင်ရာဥပဒေကို လယ်သမားက မကြိုက်၊ စာနယ်ဇင်းဥပဒေကို စာနယ်ဇင်းသမားတွေက လက်မခံဖြစ်နေတယ်။ မိမိတို့အကျိုးစီးပွားကို ကိုယ်စားမပြုနိုင်တဲ့ ဥပဒေတွေ ဖြစ်နေလို့ပဲ။ ချုပ်ကိုင်မှုက အဓိကဖြစ်နေလို့ပဲ။

ဝန်ထမ်း - တခါ လူ့အလွှာဆိုတဲ့အထဲက လူဦးရေ ၁.၂ သန်းကျော်ရှိတဲ့ ဝန်ထမ်းတွေရဲ့ အရေးလည်း ချန်ထားလို့ မဖြစ်။ ဖြည့်ပေးလာတဲ့ လစာနဲ့ကုန်စျေးနှုန်းက မထေမိ။ ဒါကြောင့် သိက္ခာကို ရိက္ခာနဲ့လဲရတဲ့ ဖြစ်စဉ်တွေ ဆက်ရှိနေတယ်။ လာဘ်ပေးလာဘ်ယူကိစ္စက ကမ္ဘာ့ရွှေ့တန်းတနေရာ ရောက်နေပြီ။ အကျင့်ပျက်ချစားမှုအကြောင်းပြောရင် အောက်ခြေဝန်ထမ်းတွေ မပြေလည်လို့ အကြံအဖန်လုပ်တာနဲ့ စစ်ဗျူရိုကရက်များ၊ ခရိုနီများ၊ တပည့်မွေးဆရာမွေးပြီး ခိုးတာဝှက်တာ၊ သုံးစွဲကြတာကို ခွဲခြားပြောရပါလိမ့်မယ်။ သိက္ခာရှိရှိ ထမင်းဝရေးတာဝန်ဟာ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းသမဂ္ဂတွေရဲ့ ပခုံးပေါ် ကျရောက်နေပါပြီ။

ဥပဒေသမား - လက်နက်နဲ့ ငြိမ်၊ ဝပ်၊ ပိပြားနေအောင် လုပ်ဆောင်ထားတဲ့ ကာလမှာ ပြည်သူတွေက လက်နက်စွဲကိုင်ပြီး ခုခံတော်လှန်ခဲ့ကြတယ်။ ခု ၂၀၀၈ ဥပဒေနဲ့ ချုပ်ကိုင်ထားချိန်မှာ ပြည်သူကို ကိုယ်စားပြုတဲ့ ဥပဒေသမားတွေ အပြိုအပိုင်း ပေါ်ထွက်လာပြီး ဥပဒေကြောင်းအရ ပြည်သူတွေ သက်သာအောင် လုပ်ဆောင်ပေးနေတာ အားရစဖွယ်တွေ့ရတယ်။

စာနယ်ဇင်းသမား - ခေတ်အဆက်ဆက်စာနယ်ဇင်းသမား မီဒီယာလုပ်သားတွေရဲ့ အရေးပါမှုဟာ တောက်လျှောက်တည်ရှိခဲ့သလို ဒီနေ့အင်တာနက်ခေတ်မှာ ပိုပြီးလျင်လျင်မြန်မြန် အကျိုးပြုနိုင်နေတယ်။

ဒီအင်အား ၂ ရပ်ဟာ ၂၀၀၈ ဥပဒေဖျက်သိမ်းရေးမှာ မရှိမဖြစ်လိုအပ်တဲ့ အလွှာတွေ ဖြစ်တယ်။ သူတို့တတွေ လမ်းကြောင်းမှန်ပေါ်မှာ ပိုစုစည်းစည်း၊ ပိုခိုင်ခိုင်မာမာ ရပ်တည်လှုပ်ရှားတာကို ကျွန်တော်တို့ မြင်လိုပါတယ်။ အားပေးပါတယ်။

၈။ နိုင်ငံရေးပါတီများ နောင်ကြီးမဲ့ဖွဲ့စည်းခွင့်ရှိရေး

နိုင်ငံရေးပါတီဆိုတာတည်းက အာဏာပြဿနာ ပါလာပြီ။ ကွန်မြူနစ်တွေကို ‘အာဏာရူး’ တွေလို့ (အာဏာကိုထားတဲ့) ဖဆပလ တွေက ပျစ်ပျစ်ခါခါ စွဲချက်တင်ဖူးတယ်။ ခေတ်က ပြောင်းလာပြီ။ အာဏာမရှိရင် ပြည်သူ့ကို နှိပ်စက်လို့ မရသလို လူထုကောင်းကျိုးကို ထိထိမိမိ မဆောင်ရွက်နိုင်ဘူး။ ဒါကို သဘောပေါက်လာကြပုံရတယ်။ “ကျွန်တော်/ကျွန်မ သမ္မတဖြစ်ချင်ပါတယ်” လို့ ရဲရဲ (ပြောင်ပြောင်ပဲ) ပြောလာကြတယ်။ ပြည်သူ့ကို ဆက်နှိပ်စက်ဖို့လား ပြည်သူ့အကျိုးကို ဆောင်ရွက်ချင်လို့လား - လက်တွေ့က ဖော်ပြကြပါလိမ့်မယ်။ တခါတရံ ဆန္ဒနဲ့လက်တွေ့က တခြားစီဖြစ်နေတာလည်း ရှိတတ်ပါတယ်။

နိုင်ငံရေးပါတီကိစ္စဆိုတာကိုပြောရင် ချန်လှပ်ထားလို့ မရတဲ့ကိစ္စတခုက ‘မတရားသင်းတံဆိပ်ကပ်ပြီး နိုင်ငံရေးပါတီတချို့ကို ဘေးဖယ်ထားတဲ့ကိစ္စပဲ’။ ဒီပါတီတွေဟာ နိုင်ငံရေးပါတီတွေ ဖြစ်တယ်။ နိုင်ငံရေးလုပ်ခွင့် ရှိရပါမယ်။ ငါတို့အကျိုးစီးပွားနဲ့ တထပ်တည်းကျမှ ငါတို့ကို မဆန့်ကျင်မှ ဆိုရင်တော့ “ခင်ဗျားတို့ ပြောနေတာတွေ၊ ကမ္ဘာပတ်ပြီး ကြေညာထားချက်တွေဟာ ‘လေလုံး’ တွေပဲ” လို့ ပြောရပါလိမ့်မယ်။

၉။ လက်တွေ့ဖော်ပြနေတဲ့ သမိုင်းပြဿနာတခု

လွတ်လပ်ရေးခေတ်ကစပြီး အုပ်စိုးသူတွေဟာ (အာဏာထိန်းနိုင်ရင်ပြီးရော) သဘောနဲ့ လုပ်ခဲ့တာတွေ ရှိတယ်။ မဲရရေးတခုတည်း ကြည့်ပြီး တပွဲတိုးလုပ်ခဲ့လို့ နှစ် ၅၀ ကျော်လာတဲ့အခါ ‘ရိုဟင်ဂျာပြဿနာ’ ဆိုတာ ပေါ်လာတာပဲ။ (ဖြေရှင်းရခက်တဲ့ပြဿနာပါ)

ပေါ်လာတော့ စစ်အုပ်စုက မီးမွှေးပေးလိုက်တယ်။ အခွင့်ပေါ်တိုင်း အဝန်းအပိုင်းကို ကျယ်သွားအောင် လုပ်ခဲ့ကြတယ်။ ပြည်တွင်းပြဿနာကနေ နိုင်ငံတကာပြဿနာ ဖြစ်လာခဲ့ပြီး ကုလသမဂ္ဂအထိ ရောက်နေပြီ။ အိုအိုင်စီ မူဆလင် (၅၇) နိုင်ငံနဲ့ ဆက်စပ်ပတ်သက် ရင်ဆိုင်ရတော့တယ်။ အင်ဒိုနီးရှား အကျဉ်းထောင်ထဲ၊ မလေးရှားရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားထုထဲကနေ အိန္ဒိယဗုဒ္ဓဂါယာအထိ ဂရက်ရိုက်သွားခဲ့ပြီ။ ‘ပြည်တွင်းစစ်’ ကိစ္စနဲ့အပြိုင် ပြည်သူတွေ ရင်တမမဖြစ်နေရတဲ့ ကိစ္စပဲ။ ဝှက်ထားတဲ့ လက်သီးပုန်း ဘယ်အချိန် ဘယ်ဘက်က ထွက်လာမလဲ။ စိုးရိမ်နေကြရပြီ။

‘ငြိမ်းချမ်းစွာယှဉ်တွဲနေထိုင်ရေး’ မလုပ်နိုင်ရင် ‘တပ်မတော်၏ ဦးဆောင်မှုကဏ္ဍ’ ဆက်လက်ရှင်သန်အသက်ရှည်သွားပါလိမ့်မယ်။

၁၀။ ခွန်အားမရှိတဲ့အစိုးရ၊ ကြိုးကိုင်ခံနေရတဲ့အစိုးရ

ကြွေးကြော်ထားတာက သန့်ရှင်းသောအစိုးရ၊ ကောင်းမွန်သောအုပ်ချုပ်မှု။ မကြာလိုက်ပါဘူး။ ဝန်ကြီးဌာနတွေရဲ့ အဂတိလိုက်စားမှုတွေ တထွေးကြီး ပေါ်လာတယ်။ ဝန်ကြီးတချို့ ဖြုတ်ပစ်လိုက်ရတယ်။ (ခုအထိလည်း တဖြုတ်ဖြုတ်ပဲ။) စာရင်းစစ်ချုပ်လည်း ပြုတ်သွားတယ်။ တကယ်က သူမှားတာ မဟုတ်။ သမ္မတနဲ့အောက်လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌက အကွက်ချောင်း အာဏာပြိုင်တဲ့အထဲ သူက ကြားညှပ်ခံလိုက်ရတာ ဖြစ်တယ်။

သန့်ရှင်းသောအစိုးရ၊ ကောင်းမွန်သောအုပ်ချုပ်မှု ဟုတ်မဟုတ် အခိုင်အမာသတင်း ၂ ပုဒ် ဖော်ပြပါမယ်။

သမ္မတရဲ့ ‘မြန်မာလာဘ်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေးစစ်ဆင်မှု’ မှာ ဝန်ထမ်း ၁၇,၀၀၀ ခန့် အပြစ်ပေးအရေးယူခံရတယ်။ ဒီအထဲမှာ ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင် အများအပြား ပါဝင်တယ်လို့ ဖော်ပြထားပေမယ့် စစ်တပ်ကလူ ဘယ်လောက်ပါတယ် မဖော်ပြဘူး။ (စစ်တပ်ကတင်တဲ့ ဒုသမ္မတတင်အောင်မြင်ဦးနဲ့ ဗိုလ်ချုပ်တချို့ စာရင်း ၁၇,၀၀၀ ထဲ ထည့်ရဲ့လား။) ဝန်ထမ်း ၁၇,၀၀၀ စားတဲ့လာဘ်နဲ့ တင်အောင်မြင်ဦးတို့စားတဲ့လာဘ် ဘယ်သူက များသလဲ။ ဘယ်အချိုးအစား ရှိသလဲ။ တွက်ချက်ကြည့်ချင်စရာပဲ။

နောက် စီးပွားကူးသန်းဝန်ကြီးဌာနရဲ့ မျောက်မင်းအူသံသတင်း။

‘ဝန်ကြီးဌာနတွေက ကိန်းဂဏန်းအစစ်အမှန် မပေးကြလို့ နိုင်ငံခြားအဖွဲ့အစည်းတွေကရတဲ့ ကိန်းဂဏန်းတွေပဲ ယူရပြီး - မတူတာတွေ့ရလို့ အမျိုးသားအဆင့် ပို့ကုန်မဟာဗျူဟာ ရေးဆွဲရာမှာ အခက်တွေ့နေရပါတယ်။’ လို့ ဆိုတယ်။

ဒီနေရာမှာ လုပ်ပိုင်ခွင့်အရှိဆုံးဆိုတဲ့ သမ္မတရဲ့အခြေအနေလည်း ဖော်ပြဖို့ လိုလာပါတယ်။ သမ္မတရာထူး ၂ နှစ်ပြည့် ရေဒီယိုမိန့်ခွန်းမှာ ‘ပြဿနာတရပ်ဖြစ်လာရင် အမြန်ငြိမ်းအေးအောင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရမည့်အစား ပိုမိုကြီးထွားအောင် နောက်ကွယ်မှ

သွေးထိုးလို့ဆော်မှုများ၊ ကိုယ်တိုင်ပါဝင်လုပ်ဆောင်မှုများ ရှိနေတယ်’ လို့ ပြောသွားပါတယ်။ ဒါက ဗုဒ္ဓဘာသာ - မူဆလင် ထိပ်တိုက်တွေ့နေတဲ့ ရန်ပွဲတွေကို ရည်ညွှန်းပြီး ပြောလိုဟန်ရှိတယ်။ နာမည် မဖော်ရဲကတည်းက အပြောရခက်တဲ့ မပြောရဲတဲ့လူတွေ ပါနေပုံရတယ်။ ဒီတော့ အရေးယူဖို့ဆိုတာ ဝေလာဝေးပဲ။ ခွန်အားမရှိတဲ့အစိုးရဆိုတာ ပုံပေါ်နေပါတယ်။

၁၁။ အစိုးရနဲ့အတိုက်အခံဆိုတဲ့အပေါ် ဘယ်လိုနားလည်ရမလဲ -

အာဏာကိုိုင်ပြီး လူစုထားနိုင်တဲ့ စစ်တပ်ကိုယ်စားပြုအစိုးရရယ်၊ လူထုထောက်ခံမှုအများဆုံးရအောင် စည်းရုံးထားနိုင်တဲ့ လူထုခေါင်းဆောင်ရယ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြရင် ဗမာပြည်ပြဿနာအားလုံး ဖြေရှင်းနိုင်ပြီး တိုင်းပြည်ငြိမ်းချမ်းသွားမယ်၊ အစစအရာရာ အဆင်ပြေသွားမယ်။ (win-win) ဖြစ်သွားမယ်လို့ စိတ်ကူးယဉ်နေတဲ့ လူတချို့ရှိတယ်။ သူတို့ဖြည့်စဉ်းစားစေချင်တဲ့ အချက်အလက်တချို့ ပြောချင်တယ်။

- နအဖ ဘက်က ‘ဒီမိုကရေစီမှာ အတိုက်အခံရှိတယ်ဆိုတာ မဟုတ်ဘူး’ လို့ ပြောတယ်။
- ဒီချုပ်ခေါင်းဆောင်က ‘နိုင်ငံတော်အား သစ္စာစောင့်သိသည့် အတိုက်အခံအဖွဲ့အစည်းအဖြစ် ရပ်တည်သွားမည်’ လို့ တုံ့ပြန်တယ်။
- တခါ နအဖ ဘက်က ‘၂၀၀၈ အခြေခံဥပဒေ အကောင်အထည်ဖော်တဲ့နေရာမှာ ပိုင်းကူညီကြပါ’ လို့ တောင်းဆိုတယ်။
- ဒီချုပ်ခေါင်းဆောင်က ‘လိုက်နာဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဒါပေမဲ့ အတိုက်အခံကတော့ အတိုက်အခံပါပဲ။’ လို့ ပြောပြန်တယ်။

ပညာသားတော့ ပါကြပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အူလည်လည်ကြီးပဲ။ အခြေခံလူတန်းစားတွေ ဘယ်လိုနားလည်ယူကြမလဲ။

သူတို့ပြောနေတဲ့ ‘ပွင့်လင်းမြင်သာမှု’ ဆိုတာ ကိစ္စရပ်တော်တော်များများမှာ ခြေရာဖျောက်ထားကြတာ တွေ့နေရတယ်။ ပြောမဖြစ်တာတွေ များပုံရတယ်။ ဗမာပြည်မှာ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိဆုံး ၂ ဖွဲ့ ဖြစ်နေတယ်။

အလျဉ်းသင့်လို့ ထပ်ဖြည့်ဖော်ပြချင်တာတခု ရှိပါတယ်။

တရုတ်မော်စီတုန်းရဲ့ အောင်သွယ်ပေးမှုအထွက်ပစ္စည်းဖြစ်တဲ့ ၁၉၆၃ ခုနှစ် ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးကိစ္စအတွက် ဒုဥက္ကဋ္ဌသခင်ဗသိန်းတင်နဲ့ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်း ရန်ကုန်မှာ တွေ့ကြတယ်။ သူ့ဘက် ကိုယ့်ဘက် အဖွဲ့လိုက် တွေ့ကြတာပါ။

ဗိုလ်နေဝင်းက တန်းစီနေတဲ့ တော်လှန်ရေးကောင်စီဝင်တွေ (မဆလ အတွင်းရေးမှူးဗိုလ်မှူးကြီးစောမြင့်အပါ) ဘက် လက်ညှိုးထိုးပြပြီး “ဒီကောင်တွေက နိုင်ငံရေးပါတီတခုကို ဘယ်လိုထူထောင်ပြီး ဘယ်လိုလည်ပတ်ရမယ်ဆိုတာကို နားမလည်ဘူး။ ခင်ဗျားတို့က ကျွမ်းကျင်တယ်။ ဒါကြောင့် ‘မဆလ ပါတီ’ ကို ခင်ဗျားတို့ ဦးဆောင်ပါ။ ကျွန်တော်က တပ်ကိုပဲ ပြန်မယ်” ဆိုတဲ့သဘော ပြောတယ်။

(နေဝင်းက ပါးတယ်။ လျင်တယ်။ အာဏာရဲ့အချက်အချာ ဘယ်မှာရှိတယ်ဆိုတာ သိတယ်။ ‘မဆလ’ ကို ထိုးအပ်တာက ‘ဗကပ’ ကို ဖျက်သိမ်းဖို့ကို သွယ်ဝိုက်ပြောတာပဲ။)

၁၉၈၀ ခု တိန့်ရှောင်ဖိန်လက်ထက် ပီကင်းမှာ တွေ့တုန်းကလည်း “ကိုကျော်ငြိမ်းက သူ့ကို ‘ဗကပ တွေ သူပုန်ထဖို့’ လုပ်နေပြီ။ ပါတီဗဟိုဌာနချုပ်မှာ ပျဉ်းမနားက တပ်ရင်းတရင်းခေါ်ပြီး တင်ထားတယ်။ ဒါကို လက်ဦးအောင် ကိုယ်ကစပြီး ‘ချ’ ရမယ်လို့ ပြောကြောင်း၊ သူက ‘ကိုကျော်ငြိမ်းရာ အဲဒီအပေါင်ဆိုင် (ပါတီဗဟိုဌာနချုပ်က တရုတ်အပေါင်ဆိုင်ဟောင်းမှာ ရှိနေတာ) ပေါ်မှာ ဘယ်လိုလုပ် တပ်ရင်းတရင်း နေနိုင်မှာလဲ’ လို့ ပြောခဲ့ရကြောင်း ပြောဖူးတယ်။” ဦးကျော်ငြိမ်းနဲ့ ဗကပ အကြား ရန်တိုက်ခြေထိုးတဲ့စကားပါ။

(နေဝင်းက ဒီလိုနေရာမှာ အကွက်မြင်တယ်။ ‘န - ဆွေ - ငြိမ်း’ ကြားမှာ သူ့အဲဒီလို ခြေထိုးစကားပြောခဲ့၊ သွေးခွဲခဲ့လို့ ဖဆပလ ကွဲပြီး အာဏာအားလုံး သူ့အောက်ရောက်အောင် လုပ်ခဲ့တာကို ကြည့်ပါ။)

ခု ဒီအခြေအနေ တကျော့ပြန်လည်လာပြီ ထင်တယ်။ ယှဉ်ထိုးကြည့်ဖို့ပါ။

ရဲဘော်တို့

အထက်မှာ တည်ရှိနေတဲ့အခြေအနေနဲ့ ပြဿနာတွေကို တင်ပြခဲ့ပါတယ်။ ဒီကိစ္စတွေကို ကျွန်တော်တို့ ရှောင်လွှဲလို့ မရဘူး။ လတ်တလောတာဝန်တွေအဖြစ် သဘောထားရပါမယ်။ ကျွန်တော်တို့ပါတီဟာ ယူဂျီပါတီ ဖြစ်တယ်။ ရေရှည်မြှုပ်နှံ၊ အင်အားစုဆောင်း၊ အခါအခွင့်ကောင်း စောင့်ရပါလိမ့်မယ်။ ထိုင်စောင့်နေဖို့ မဟုတ်။ လူထုအရေးအခင်းတွေထဲမှာ နှစ်မြှုပ်ထားပြီး တက်တက်ကြွကြွ စောင့်ရလိမ့်မယ်။

တဆက်တည်း မျက်ခြည်မပြတ်ရမယ့်ကိစ္စတခု သီးခြားတင်ပြရင်း နိဂုံးချုပ်ပါမယ်။

၁၂။ အမေရိကန်နဲ့တရုတ်တို့၏ ပြိုင်ဆိုင်မှု

အာရှပစိဖိတ်ပြိုင်ဆိုင်မှုက ဗမာပြည်ထဲအထိ ကျယ်ပြန့်လာခဲ့ပြီ။

တရုတ်ကအခြေချထားပြီးသား စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ စစ်ရေးတွေမှာ အာမခံချက် ဆက်ရှိလို့တယ်။ လက်ငုတ်လက်မလွတ်ရေး ပေါ်လစီပဲ။

အမေရိကန်၊ ဥရောပသမဂ္ဂ၊ ဂျပန်နဲ့အိန္ဒိယ အာဆီယံတို့က ဒီအခွင့်အရေးတွေကို ဖွဲ့ယူဖို့ ကြိုးစားနေတယ်။ အာရှပစိဖိတ်ကုလားအုတ် ပုံပြင်ထဲကလို တွန်းထိုးထုတ်နိုင်အောင် လုပ်ဆောင်နေကြတယ်။ တောင်ကိုးရီးယားနဲ့ အာဆီယံနိုင်ငံတချို့က တချို့နေရာတွေမှာ အထိုင်ကျနေကြပြီ။ အီးယူ၊ ဂျပန်၊ အိန္ဒိယတို့က ခေါင်းဝင်ထားကြပြီ။ အမေရိကန်က ရှေ့ခြေ ၂ ဖက်တောင် လှမ်းဝင်ထားနိုင်ပြီ။ နော်ဝေ ရှိသေးတယ်။

ဒီပြိုင်ဆိုင်မှုဟာ သည်းသန်ပြင်းထန်လာနိုင်ပါတယ်။ သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံတွေက ခေါင်းဆောင်တွေ၊ အကြီးအကဲတွေ ခြေလှမ်းစိပ်နေကြတာ တွေ့တဲ့အတိုင်းပဲ။ ထုံးစံအတိုင်း ကမ္ဘာကို စိုးမိုးချင်သူတွေက သူ့လူကိုလှုံ့လှုံ့ မွှေးကြမှာပါ။

ကိုယ်ခံမကောင်းကြရင်ဖြင့်၊ တိုင်းချစ်ပြည်ချစ်စိတ် မရှိကြရင်ဖြင့်၊ မလုပ်တတ်မကိုင်တတ်ကြရင်ဖြင့် ဗမာဖရဲသီး အစိတ်စိတ်အမွှာမွှာ ဖြစ်သွားနိုင်ပါတယ်။

ရဲဘော်တို့

ဗကပ က ပြည်ချစ်စိတ်ဓာတ် ရှေ့တန်းတင်ပါတယ်။ အရေးကြိုရင် ဒီစိတ်ဓာတ်ရှိသူတိုင်းနဲ့ လက်တွဲပြီး တိုင်းပြည်ကို ကာကွယ်သွားပါမယ်။

နိုင်ငံသူ နိုင်ငံသားတိုင်းကိုလည်း ပန်ကြားပါရစေ။

“ချစ်လှစွာသော ပြည်သူများ နိုးနိုးကြားကြား ရှိကြကုန်လော့”

ပြည်သူ့ဒီမိုကရေစီတော်လှန်ရေး မုချအောင်ရမည်

ဗဟိုစည်းရုံးရေးကော်မတီ

(၂၀၁၃ ခု အောက်တိုဘာ ၁ ရက်)